

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

XII^{то} Обикновено Народно Събрание

(първа редовна сесия).

XXXIII заседание, четвъртъкъ, 28 ноемврий 1902 г.

(Отворено въ 3 ч. слѣдъ пладнѣ подѣ прѣдседателството на подпрѣдседателя г. Д-ръ А. Ходжевъ.)

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: (Звъни.) Засѣданието се открива.

Умолява се г. секретарѣтъ да прочете поименния списъкъ на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретаръ П. Шоповъ: (Прочита списъка. Отсъствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: С. Арсениевъ, И. Бобековъ, И. Воденчаровъ, Д. Вълчевъ, А. Груевъ, П. Драгулевъ, Д. Дяковъ, Д. Зографски, А. Каназирски, Н. Марковъ, М. Милевъ, В. Наковъ, Т. Начовъ, П. Пановъ, П. Пешевъ, В. Поповъ, С. Савовъ, А. Славчовъ, В. Статковъ, Х. Тоневъ, М. Хюсеиновъ и П. Чаушовъ.)

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Отъ 188 народни прѣдставители отсъствуватъ 22. Има законния съставъ — засѣданието ще се състои.

Прѣдседателството има да направи слѣдующето съобщение на г. г. народнитѣ прѣдставители. Разрѣшенъ е отпускъ на народния прѣдставител г. С. Савовъ 2 дена.

Г-нъ Такевъ има думата.

М. Такевъ: Едно питане имамъ да направя къмъ г. Министра на Финанситѣ.

Ще си спомни той, че въ извънредната сесия азъ му бѣхъ отправилъ слѣдующето питане: истина ли е, че директорѣтъ на Варненския клонъ отъ Българската Народна Банка, г. Енчевъ е билъ членъ на двѣ дружества частни: „Гроздъ“ и „Дружба“. Г-нъ министърѣтъ тогава ми каза, че той е заповѣдалъ да се отдалечи. Моитѣ свѣдѣния, обаче, гласятъ, че той е членъ даже въ управителнитѣ свѣти на тия двѣ дружества. Какво мисли г. министърѣтъ, кое е вѣрно: това, което той тогава ми събщи, или това, което азъ

казвамъ сега по моитѣ положителни свѣдѣния, че той е членъ на тѣзи двѣ дружества?

Министъръ М. Сарафовъ: Слѣдъ онова съобщение, което направихъ на г. Такева, получихъ, писмо, подписано отъ нѣкой си господинъ, че директорѣтъ на този клонъ продължава да бѣде членъ въ управителнитѣ свѣти на тия двѣ дружества. Писахъ на Банката, отъ която имамъ писмо, въ което се казва, че това не е вѣрно. Лично виждахъ управителя на Банката и той потвърди, че г. Енчевъ дѣйствително билъ едно врѣме, но е прѣстаналъ да бѣде такъвъ. (М. Такевъ: Азъ имамъ свѣдѣния отъ 26 ноемврий.) Управителѣтъ ми събщи, че тази година Енчевъ е прѣстаналъ да бѣде такъвъ; по-рано е билъ, но е прѣстаналъ. Още мога да кажа на г. Такева, че азъ бѣхъ далъ единъ срокъ и, въ противенъ случай, щѣхъ да взема други мѣрки, но казаха ми положително че той не е сега такъвъ.

Ползувамъ се отъ случая да отговоря на едно друго питане на г. Такева — било е въ мое отсъствие направено, — че чл. чл. 6 и 7 отъ закона за инспекциитѣ билъ съмъ го отмѣнилъ съ нѣкое циркулярно, (М. Такевъ: Не!) или по лична заповѣдъ. Такова циркулярно не съществува.

М. Такевъ: Ако обича г. министърѣтъ да му повтори. Криво Ви е съобщено. Финансовитѣ инспектори иматъ право споредъ закона, когато и да е, кждѣто обичатъ да правятъ ревизия на всѣки отчетникъ, но моитѣ свѣдѣния гласятъ, че отъ нѣколко врѣме насамъ имало лична заповѣдъ издадена отъ г. Министра на Финанситѣ — дали писмено или устно, не гарантирамъ за туй, — че никой финансовъ инспекторъ не може да отиде да

провърява ничии смѣтки, на което и да е лице, безъ прѣдварително негово разрѣшение.

Министъръ М. Сарафовъ: Такова разпореждане нѣма. Може да има едно недоразумѣние. Тѣй като инспектори сѣ искани отъ много мѣста, азъ имъ казахъ да се обаждатъ, когато пристигатъ въ София, за да имъ давамъ срокъ за написване рапорта, а и когато отиватъ да ми се обаждатъ. Но за нѣкакво запрѣщение отъ мене, да не смѣятъ да правятъ ревизия, да нѣматъ право да запечатватъ безъ мое съгласие каси, такова нѣщо нѣма. Да ви кажа една подробностъ. Завчера имаше отъ единъ инспекторъ едно писмо и казва: съобщаватъ ми, че въ едно учрѣждение тукъ, въ София, имало злоупотрѣбление, и ме пита: мога ли и трѣбва ли да запечатамъ касата. Азъ самъ тогава написахъ, че такъвъ инспекторъ не си съзнава длъжността, защото нѣма какво да ме пита. Просто, нека отиде и да си гледа работата.

М. Такевъ: Азъ съмъ доволенъ отъ отговора на г. министра и нека този отговоръ служи за ръководство на финансовитѣ инспектори.

Министъръ М. Сарафовъ: Мога да ви кажа, че сега голѣма частъ отъ финансови инспектори сѣ събрани тукъ и всички сѣ заняти. Тѣ вършатъ работата си неуморно. Вие ще имате въ течение на врѣмето да видите, че дѣйствително тѣ вършатъ работата си. Не ги оставямъ да стоятъ безъ работа. (Н. Поповъ: Вѣрно!)

Б. Мирски: Кѣмъ г. Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи имамъ да отправя едно питане. Въ в. „Нова-Епоха“, издаванъ въ Бургазъ, съ дата 23 ноемврий т. г., се пише, че е узналъ вѣстникътъ отъ много достовѣренъ източникъ, че се разхождали отъ нѣколко врѣме стражари въ Бургазката околия по общинитѣ да събиратъ абонамента на в. „България“. Вѣрно ли е това?

Министъръ А. Людскановъ: Нищо подобно не ми е извѣстно, г-нѣ Мирски.

Б. Мирски: Когато Ви се извѣсти, ще Ви се моли да ми отговорите. (Смѣхъ.)

Министъръ М. Сарафовъ: Г-нѣ Такевъ ми бѣше отправилъ едно питане за печатането на законитѣ. Въпросътъ се отнася до Министра на Правосъдието, но въ Министерството на Финанситѣ ми казаха, че се печататъ нѣкои закони и до 15 декемврий щѣли да бждатъ готови.

М. Такевъ: Защото хората искатъ да си ги купятъ.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Ще се пристѣпи къмъ дневния редъ.

На първо мѣсто е третото четене на законопроектитѣ за градскитѣ и селскитѣ общини. Умолява се г. докладчикътъ да вземе мѣстото си.

Докладчикъ П. Шоповъ: (Чете.)

„Законъ

за измѣнение закона за градскитѣ общини.

§ 1. Втората алинея на чл. 4 се слива съ чл. 5, който добива слѣдующата редакция: Промѣняване имената на градоветѣ и прѣобръщане селскитѣ общини въ градски или градскитѣ въ селски става по законодателенъ редъ. Рѣшенията, които за тая цѣль се взематъ отъ надлежнитѣ общински съвѣти, се внасятъ въ Народното Събрание отъ Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи.

§ 2. Пунктъ 3 на чл. 19 се изхвърля, а се прибавятъ: 3) отъ 16 члена въ общини до 25.000 жители; 4) отъ 20 члена въ общини до 35.000 жители; 5) отъ 24 члена въ общини до 50.000 жители, и 6) отъ 30 члена въ общини съ повече отъ 50.000 жители.

§ 3. Чл. 20 се измѣня така: Общинското управление състои отъ кмета и помощника му. Въ общини, дѣто има повече отъ 30.000 жители, кметскитѣ помощници сѣ двама.

§ 4. Забѣлѣжка първа подъ чл. 21 се изхвърля, а втората забѣлѣжка става първа.

§ 5. Чл. 23 се измѣня така: Въ всѣка община има единъ секретаръ, който управлява канцеларията, а сжщо и други чиновници и служащи споредъ нуждата.

Ни една служба не може да бжде създадена, ако тя не е прѣдвидена въ нѣкой отъ законитѣ или общинскитѣ правилници и ако за нея нѣма прѣдвидена плата въ бюджета.

Назначението и уволнението на секретаритѣ, лѣкаритѣ, аптекаритѣ, архитектитѣ, юристконсултитѣ и инженеритѣ става по рѣшение на общинския съвѣтъ, а на другитѣ служащи — направо отъ кмета. Вирницитѣ, контролоритѣ и тѣхнитѣ помощници се назначаватъ по реда, указанъ въ чл. чл. 96 и 97. При това, назначението и уволнението на лѣкаря, който е началникъ на санитарната служба въ столицата, става съ одобрение отъ Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи, а онова на началника на техническата служба — съ одобрение отъ Министра на Общественитѣ Сгради. И единиятъ, и другиятъ получаватъ плата отъ общинската каса, но се считатъ като държавни чиновници и иматъ всички тѣхни права.

§ 6. Къмъ чл. 24, слѣдъ думитѣ „сѣдебни засѣдатели“, се прибавя: народни прѣдставители и членове на окръжния съвѣтъ, а къмъ чл. 26 се прибавятъ слѣдующитѣ двѣ нови алинеи: Когато се разисква въпросътъ за недовѣрие, заинтересованиятъ кметъ или помощникъ може да присѣствува въ засѣданието и да взема участие въ

прѣнията и гласуването, но не може да прѣдседателствува.

Изказването недовѣрие се счита правилно, ако за него сж подали гласъ повече отъ половина на всичкитѣ членове отъ сѣвѣта.

§ 7. Чл. 27 се измѣня така: Възбуждането углавно прѣслѣждане срѣщу кметъ, кметски помощникъ, кметски намѣстникъ и общински сѣвѣтникъ за прѣстѣпления и нарушения, относящи се до тѣхната служба, както и даването имъ подъ сѣдъ, става по реда, посоченъ въ закона за углавното сѣдопроизводство, безъ да се иска разрѣшение отъ министра или друго нѣкое началствуващо лице.

§ 8. Чл. 28 се измѣня така: Кметъ или помощникъ, даденъ подъ сѣдъ за прѣстѣпно дѣяние по служба, ако поиска прокурорътъ, отстранява се отъ служба, и това повлича прѣкратаване възнаграждението му за прѣзъ всичкото врѣме, додѣто трае слѣдствието и сѣденето. Ако се оправдае, връща се на длъжността си, стига да не е изтекълъ срокътъ, за който е избранъ, а ако се осѣди, уволнява се окончателно.

Отстраняването отъ служба става съ заповѣдъ отъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи.

§ 9. Къмъ чл. 32 се прибавя: Това трѣбва да стане въ течението на 10 дена.

Замѣняването утвърденъ членъ съ кандидатъ се продължава дотогава, докогато има кандидати, които сж получили поне половината отъ най-малкото гласове, дадени за утвърденъ членъ.

§ 10. Чл. 34 се измѣня така: Общинскиятъ сѣвѣтъ се разтуря прѣди да изтече срокътъ, за който е избранъ, отъ Княза, по прѣдставление отъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи, само когато повече отъ половината общински сѣвѣтници си дадатъ оставката или бждатъ отстранени по искане отъ сѣдебнитѣ власти, поради даването имъ подъ сѣдъ, и нѣма възможностъ да бждатъ замѣнени съ други (чл. 32, послѣдна алинея).

§ 11. Въ чл. 36 количеството 9.000 л. се замѣня съ 7.200; при думитѣ „20.000 души включително“ се прибавя; „както и гр. Бургазъ“, а думитѣ „въ по-малкитѣ общини, по рѣшение на общинския сѣвѣтъ, на кметския помощникъ може да не се дава“ замѣняватъ се съ „въ общини съ по-малко отъ 10.000 жители на кметския помощникъ не се дава“. Въ забѣлжката на сѣщия членъ „3, 5 и 8 л.“ се замѣнятъ съ „2, 3 и 5 л.“

§ 12. Къмъ чл. 45 се прибавя: Когато нѣкой общински сѣвѣтникъ отсъствува безъ законни причини три пѣти наредъ, общинскиятъ сѣвѣтъ му налага глоба до 20 л., а ако и слѣдъ това продължава да отсъствува, счита се че е въ оставка и се уволнява.

§ 13. Забѣлжкитѣ подъ п. п. 11 и 13 на чл. 55 се изхвърлятъ, а къмъ втората алинея на чл. 56 се прибавя: Този трѣбва да стане не по-късно отъ 15 дена слѣдъ получаване рѣшението.

§ 14. Къмъ чл. 60 се прибавя забѣлжка: Ако заемътъ прѣвишава сумата отъ 10.000 л. и 20.000 л.

за градове съ бюджетъ по горѣ отъ 250.000 л., разрѣшението му става по законодателенъ редъ.

Заемътъ не може да бжде употребенъ освѣнъ за цѣльта, за който е сключенъ.

§ 15. Въ чл. 77 при думитѣ „отъ кмета“ се прибавя: съ помощта на бирника и контролѣра.

§ 16. Забѣлжката подъ п. 5 на чл. 85 се измѣня така: Правото, за което се отнасятъ п. п. 5 и 6 не е задължително; то се взема само когато тегленето и мѣренето се извършва съ официалнитѣ теглилки по поискване отъ купувача или продавача. Къмъ п. 8 се прибавя: било за движими, било за недвижими имоти.

§ 17. Пунктъ 13 отъ чл. 86 се прѣнася подъ чл. 85 и приема слѣдущата редакция: общинскиятъ налогъ (октроа), съгласно специалния законъ отъ 19 януарий 1900 г.; пунктъ 14 става 13 и се измѣня така: добавъчни стотинки (врѣхнини), които се налагатъ на всички данъкоплатци въ общината, въ слѣдущия размѣръ: не повече отъ 50% върху патентитѣ за отваряне крѣчми, кафенета и хотели; не повече отъ 30% върху данъка за занаятията и върху данъка за сградитѣ, и не повече отъ 15% върху поземелния данъкъ, както и върху всички други държавни прѣки даждии; пунктъ 15 става 14 и се измѣня така: такса за изхвърляне сметъта отъ жилищата, за абонаментъ за вода отъ общинския водопроводъ и за свързване жилищата съ градскитѣ канали.

§ 18. Въ чл. 89, п. 8 се прибавя: и помощъ за доброволници пожарникари, ако такива има покрай постояннитѣ.

§ 19. Новъ чл. 91. Никакъвъ общински данъкъ, или какъва да е берия, не може да бжде налаганъ, ако не е установенъ съ законъ. Общинскиятъ приходи, които могатъ да бждатъ дадени на търгъ, се събиратъ само чрѣзъ закупувачи. Сѣщо и разнитѣ доставки ставатъ само чрѣзъ търгъ.

§ 20. Чл. чл. 91—94 ставатъ 92—95, а чл. 95, който става 96, се измѣня така: Въ всѣко градско-общинско управление има единъ бирникъ, който прибира разнитѣ приходи и произвежда разходите на общината.

Бирникътъ се назначава и уволнява по рѣшение на общинския сѣвѣтъ, одобрено отъ окръжния управителъ (за столицата — отъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи). Той не може да бжде уволненъ не по негово желание, освѣнъ за неспособностъ или немарливостъ, констатирани отъ двама финансови инспектори, за злоупотребление или пѣкъ по искане на сѣдебнитѣ власти, когато е даденъ подъ сѣдъ.

Въ общини, на които бюджетитѣ не надминаватъ 50.000 л., приходъ или разходъ, длъжноститѣ бирникъ и секретаръ се повѣряватъ на едно лице.

§ 21. Новъ чл. 97. Въ общини, на които бюджетитѣ надминаватъ 500.000 л., приходъ или разходъ, има по единъ контролѣръ, а въ столицата и подконтролѣръ, назначени съ княжески указъ, по прѣдставление отъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи, съ съгласието на Министра на Финанситѣ.

Контролоритѣ и подконтролоритѣ получаватъ заплатата отъ общинитѣ, но се считатъ за държавни чиновници и иматъ всички права и задължения на тия послѣднитѣ.

Заплатата на контролоритѣ е 4.200 л., а въ столицата 4.800 л. годишно. Подконтролоритѣ получаватъ 3.600 л.

§ 22. Новъ чл. 98. Назначението на контролора е да бди за правилното произвеждане разходитѣ и прибиране приходитѣ на общината, както и за правилното и цѣлесъобразно използване общинскитѣ имоти.

Никакъвъ разходъ не може да бѣде извършенъ безъ съгласието на контролора.

Платежнитѣ заповѣди, издавани отъ кмета, както и всички други парични книжа, нѣматъ сила, ако не сѫ приподписани отъ контролора. Сѫщо така ни едно прѣдприятие, свързано съ бюджета на общината, не може да стане, ако контролоритѣ не се произнесе, че финансовото положение на общината позволява това.

Чиновникитѣ и служащитѣ, натоварени съ прибиране приходи или извършване разходи, се назначаватъ и уволняватъ съ съгласието на контролора.

Разногласията между кмета или общински съветѣ и контролорѣ, при извършване разходитѣ, се разрѣшаватъ отъ Върховната Сметна Палата.

Забѣлѣжка. Въ община, дѣто нѣма контролорѣ, правата и обязаноститѣ на тоя послѣдния прѣмиславатъ върху бирника.

§ 23. Чл. чл. 96 и 97 ставатъ 99 и 100. Къмъ чл. 98, който става 101, се прибавя слѣдующето: Когато въ касата нѣма пари, издаването платежни заповѣди се отлага, докато постѣпнатъ такива. Изплащането дълговетѣ, лихвитѣ и погашенията на заемитѣ има прѣднина прѣдъ всѣко друго изплащане на общински разноси.

§ 24. Къмъ чл. 99, който става 102, се прибавя нова алинея: Платежнитѣ заповѣди се изплащатъ по реда, по който сѫ издадени.

§ 25. Чл. чл. 100—105 ставатъ 103—108, а чл. 106, който става 109, се измѣня така: Бирникитѣ и контролоритѣ, прѣди да встѣпятъ въ длѣжностъ, даватъ гаранция, съгласно закона за гаранциитѣ на държавнитѣ чиновници, въ слѣдующия размѣръ: въ общини съ бюджетъ до 50.000 л.—5.000 л.; съ бюджетъ отъ 50 до 250 хиляди лева — 10.000 л.; съ бюджетъ отъ 250 до 500 хиляди лева — 20.000 л.; съ бюджетъ отъ 500 хиляди до 1 милионъ лева — 30.000 л.; съ бюджетъ отъ 1 милионъ лева нагорѣ — 40.000 л. Гаранцията на подконтролора е равна на половината отъ онази на контролора.

Гаранциитѣ се пазятъ тамъ, дѣто и онѣзи на държавнитѣ чиновници.

§ 26. Въ чл. чл. 107—115, които ставатъ 110—118, думитѣ „а въ столицата съ контролора“ се замѣнятъ съ „контролоритѣ и подконтролоритѣ“, а чл. чл. 116 и 117 ставатъ 119 и 120.

§ 27. Къмъ чл. 111, който става 114, се прибавя: За неизпълнение това задѣлжение, както и задѣлженията споменати въ чл. чл. 101 и 102, виновниятъ бирникъ или контролорѣ се наказва безапелационно съ глоба въ полза на общината до 100 л. отъ окръжния управителъ, а въ столицата — отъ Министра на Вѣтрѣнитѣ Работи.

§ 28. Въ чл. 112, който става 115, думитѣ отъ „въ постоянната комисия“ нататѣкъ докрай се замѣнятъ съ „въ особеното за окръжнитѣ и общинскитѣ сметки отдѣление при Върховната Сметна Палата“.

§ 29. Новъ чл. 121. За разходи, извършени не съгласно съ наредбитѣ, изложени въ настоящия законъ, отговарятъ солидарно лицата, които сѫ рѣшили или одобрили извършването имъ и които сѫ ги произвели.

§ 30. Чл. чл. 118—127 ставатъ 122—131, а чл. 128 се изхвърля.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Понегде на масата на прѣдседателството сѫ постѣпили нѣколко прѣдложения за измѣнение на закона, то, съгласно първата алинея на чл. 48, ще положи най-напрѣдъ на разискване и гласуване тия измѣнения.

Първото прѣдложение е на г. Доспатски, подписано отъ нужното число народни прѣдставители. То се отнася къмъ § 3 отъ закона и има слѣдующето съдържание: (Чете.) „§ 3 отъ закона за градскитѣ общини да се изхвърли и да остане старата редакция на чл. 20 отъ сѣщия законъ.“ Подписалъ народниятъ прѣдставителъ г. Доспатски и нужното число народни прѣдставители.

Н. Шивачевъ: Азъ питамъ г. докладчика да каже, какъ разбира тамъ „свършено малки“: дали разбира, че общински съветѣ може да има, може и да нѣма. И особено въпросътъ за плащанията, ако постанови общинскиятъ съветѣ да плаща.

Докладчикъ П. Шоповъ: Г-нъ Шивачевъ! Това е твърдѣ извѣстно. Ако общинскиятъ съветѣ постанови да се плаща, ще се плаща както въ селата, така и въ градоветѣ.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Г-нъ Доспатски има думата да развие своето прѣдложение.

М. Доспатски: Г-да народни прѣдставители! Азъ направихъ това прѣдложение, именно, като имахъ прѣдъ видъ, че намалението на помощницитѣ и измѣнението на чл. 20 отъ стария законъ за градскитѣ общини е, споредъ мене, не толкозъ полезно за интереситѣ на градскитѣ общини. Азъ зная отъ практика въ Шуменското градско-общинско управление. Тамъ сега остана само единъ помощникъ, а досега бѣше съ двама. А толкозъ работа има, щото двамата помощници не можеха да завтасатъ да извършатъ работата. Така сѣщо въ Русе, Варна и много други градища оставатъ така. Напр., София, която има повече жители,

напрѣдъ имаше трима помощници, а сега остава съ двама. Единъ столиченъ градъ, дѣто има толкова много работа, толкова е прѣтрупанъ съ работа, мисля съ двама помощници не може да се върши работата. А пъкъ измѣнението, дѣто е направено сега, измѣнението на чл. 20, азъ мисля е отъ економически съображения. Ние се мъчимъ да прѣдвидимъ едно малко възнаграждение на помощникитѣ, отколкото да заличимъ тия длѣжности. Ето защо азъ прѣдлагамъ и моля г. министра да се съгласи на това измѣнение: да се изхвърли новото измѣнение на чл. 20 и да си остане старата редакция, както е казано: до 10.000 жители единъ помощникъ, до 25.000 — двама, отъ 25.000 жители нагорѣ — трима помощници. И моля почитаемото Народно Събрание да приеме туй измѣнение.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Полагамъ на гласуване прибавката на г. Доспатски тѣй, както сега се прочете. Който е за нейното приемане, да си вдигне ржката. (Меншество.) Не се приема.

Постѣпило е друго едно прѣдложение, което се отнася къмъ § 11, отъ г. Гимиджийски, подписано отъ нужното число народни прѣдставители. То има слѣдующето съдържание: (Чете.) „§ 11. Отъ законопроекта за измѣнение закона за градскитѣ общини думитѣ „въ по-малкитѣ общини, по рѣшение на общинския съвѣтъ, на кметския помощникъ може да не се дава“ се изхвърлятъ и замѣняватъ се съ „въ общини съ по-малко отъ 10.000 души на кметския помощникъ не се дава“.

Има думата г. Гимиджийски да развие своето прѣдложение.

Н. Гимиджийски: Г-да народни прѣдставители! Въ § 14 отъ законопроекта за селскитѣ общини, съ който се измѣняваше чл. 25 отъ закона за селскитѣ общини, както помните, прѣдвиди се, щото помощникитѣ на селско-общинскитѣ съвѣти, кметскитѣ помощници, да сж съ постоянна заплата; обаче, по § 11 отъ законопроекта за градскитѣ общини, споредъ който става измѣнението на чл. 36 отъ закона за градскитѣ общини, тамъ е казано, че думитѣ отъ закона: „въ по-малкитѣ общини, по рѣшение на общинския съвѣтъ, на кметския помощникъ може да не се дава заплата“, казано е въ проекта, че се замѣняватъ така: „въ общини съ по-малко отъ 10.000 жители на кметския помощникъ не се дава заплата“.

Както виждате, тукъ ние се явяваме, при разискването на два законопроекта, въ едно и сѣщо заседание, въ противорѣчие. За да се избѣгне това противорѣчие и за да останемъ или съ едното положение, или съ другото — понеже едното положение е възпрето по-послѣ, за да има въ селскитѣ общини помощници и то съ постоянна заплата, — за да се запази, казвамъ, това равенство или този принципъ и за градскитѣ общини, въ които се из-

ключватъ ония градове, които сж съ по-малко отъ 10.000 жители, азъ направихъ тая поправка и я сложихъ на масата на прѣдседателството, да се гласува при третото четене, а именно: въ § 11 отъ законопроекта, като се махнатъ думитѣ „въ по-малкитѣ общини, по рѣшение на общинския съвѣтъ, на кметскитѣ помощници може да не се дава“, се замѣняватъ съ слѣдующитѣ думи: „въ общини съ по-малко отъ 10.000 души на кметския помощникъ възнаграждение или заплата не се дава“. Тогава ще имаме туй положение, че въ чл. 36 прѣдпослѣдната алинея, въ която е казано: „възнаграждението на кметския помощникъ не може да бѣде повече отъ $\frac{2}{3}$ отъ онова на кмета; въ по-малкитѣ общини, по рѣшение на общинския съвѣтъ, на кметския помощникъ може да не се дава възнаграждение, освѣнъ когато замѣства кмета, или му бѣде възложена нѣкоя специална работа“, като се унищожатъ тѣзи думи отъ § 11, явява се едно възстановление на прѣдпослѣдната алинея на чл. 36 отъ закона, и въ такъвъ случай кметскитѣ помощници въ градоветѣ оставатъ съ постоянна заплата, като въ ония, въ които общинскитѣ съвѣти рѣши да не се дава, може да остане пакъ да не се дава. Тѣй е за селскитѣ общини прието, азъ искамъ да стане измѣнение и въ законопроекта за градскитѣ общини.

Докладчикъ П. Шоповъ: Г-да народни прѣдставители! Щомъ прокарахме това постановление въ закона за селскитѣ общини, естествено е, че трѣбва да приемемъ прѣдложението, което прави уважаемиятъ г. Гимиджийски, защото иначе не ще бѣдемъ послѣдователни.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Полагамъ на гласуване прѣдложението на г. Гимиджийски, което прѣди малко се прочете, и моля тия г. г. народни прѣдставители, които сж за приемането на туй прѣдложение, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Постѣпила е друга една прибавка къмъ § 15 отъ г. Никола Шивачевъ, подкрѣпена отъ нужното число народни прѣдставители; тя има слѣдующето съдържание: (Чете.)

„§ 15. Въ чл. 77 при думитѣ „отъ кмета“ се прибавя: „съ помощта на бирника и контролъора“. А подиръ думитѣ „най-късно слѣдъ закриването на сесията му“ се прибавя: „при съставянето общинския бюджетъ трѣбва да се вписватъ въ разходната му частъ и сумитѣ по изпълнителнитѣ листове противъ общината, подадени отъ вискателитѣ въ общинското управление; въ противенъ случай, тѣ се вписватъ, по длѣжностъ, отъ Министра на Втрѣшнитѣ Работи или отъ надлежния окръженъ управителъ.“

„Ако вискането не надминава $\frac{1}{10}$ отъ приходния бюджетъ на общината, трѣбва непрѣмѣнно да се прѣдвиди въ бюджета и кредитъ за пълното

му изплащане; ако ли надминава $\frac{1}{10}$ от приходния бюджет, тогава трябва да се прѣдвиди кредитъ, равенъ поне на $\frac{1}{10}$ отъ сѣщия бюджетъ, като остатѣкътъ отъ взискането остава въ тежестъ на послѣдующитѣ общински бюджети. Въ случай на повече изпълнителни листове, кредитътъ се разпрѣдѣля съразмѣрно съ взискането на всѣки единъ отъ тѣхъ.

„Ако прѣдвиденото въ бюджета взискане не бѣде докрая на бюджетното упражнение изплатено на взискателя, Министерството на Вжтрѣшнитѣ Работи прави потрѣбното за удовлетворение взискането отъ общинскитѣ налози или врѣхнини.“

Н. Шивачевъ: Г-да народни прѣдставители! Това е сѣщото прѣдложение, което се прибави и къмъ закона за селскитѣ общини. Вие го знаете и затова нѣма нужда да се простирамъ тукъ. Първата алинея се касае, че всичкитѣ изпълнителни листове се занисватъ въ разходната частъ; втората алинея се касае, ако изпълнителнитѣ листове сж повече отъ $\frac{1}{10}$, а третата е санкцията. (Гласове: Прието, прието!)

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: По силата на чл. 48 отъ правилника, разисквания на трето четене не може да ставатъ.

Г. Кирковъ: Какъ не може? Прочетѣте параграфа!

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: (Чете.) „При третото четене, което става най-малко единъ день слѣдъ второто, ако се направятъ нови поправки и прибавки, подкѣрпени поне отъ 10 прѣдставители, Събранието постѣпва и съ тѣхъ по начина, посоченъ въ прѣдидущия членъ“ — гласуватъ се, но не могатъ да ставатъ разисквания.

Отъ крайната лѣвица: Прочетѣте сега и другия членъ 47!

Н. Поповъ: Може да се разисква веднага или да се прати въ комисията.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Азъ ще консултирамъ Събранието.

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Нѣма нужда! Дайте имъ думата.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Г-нъ Владимиръ Димитровъ има думата.

В. Димитровъ: Прѣдложението на г. Шивачева би трѣбвало да се приеме напълно, само че г. Шивачевъ е пропусналъ да го допълни така, както азъ говорихъ онзи день, когато бѣше дума за селскитѣ общини. Тамъ е казано само за изпълнителнитѣ листове. Азъ бихъ желалъ да се прибави и за онѣзи платежни заповѣди, издадени отъ общинското управление на извѣстни кредитори за доставки или за тѣхни взимания, които сж безспорни.

Н. Шивачевъ: Въ специаленъ членъ отъ закона за градскитѣ общини е казано, че не може да се издаде никаква платежна заповѣдъ, безъ да има въ касата пари. Този въпросъ когато се разисква, — това бѣше мнѣние на г. Попова, — се прие само за изпълнителнитѣ листове. И ние, ако се впуснемъ по-надолу, ще отидемъ на хлѣзгава почва, на хлѣзгава плоскостъ — кой знае дѣ ще му изтѣзе края. Ето защо азъ бѣхъ съгласенъ и Народното Събрание прие само за изпълнителнитѣ листове.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Понеже никой другъ не иска думата, полагамъ на гласуване прѣдложението на г. Шивачева и моли, които сж за него, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Постѣпило е друго прѣдложение отъ Кюстендилския народенъ прѣдставителъ г. Самоковлийски съ слѣдующето съдържание: (Чете.) „Емъ чл. 85 отъ закона за градскитѣ общини п. 13 да се прибави: вардачитѣ да бѣдатъ назначавани отъ земледѣлческитѣ надзиратели или отъ горскитѣ лѣсничей, за да могатъ да пазятъ овоцнитѣ градини и лозя.“

А. Самоковлийски: Г-да народни прѣдставители! Отъ 4—5 години Министерството на Търговията и Земледѣлието искаше да тури редъ по назначението на полски вардачи, както въ градскитѣ общини, така и въ селскитѣ, но въ резултатъ се оказа много лошо досегашието назначаване отъ кметствата, понеже, както ви е извѣстно, у насъ повече се назначаваха отъ кметствата за полски вардачи партизани хора, които не гледаха работата, а само се занимаваха съ противникитѣ, на кого да напакостятъ. Затова азъ моли да се приеме прѣдложението ми, като назначаването да става отъ земледѣлческия надзирателъ или отъ горския лѣсничей, който ще варди и ще бди надъ вардачитѣ.

Докладчикъ П. Шоповъ: Не съмъ съгласенъ.

М. Такевъ: Азъ ще възстана противъ прѣдложението на г. Самоковлийски.

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Докладчикътъ не е съгласенъ.

Министъръ А. Людекановъ: И азъ не съмъ съгласенъ, защото съ общинскитѣ пари не могатъ да се разполагатъ нито лѣсничейтѣ, нито земледѣлческитѣ надзиратели, при всичко че мѣрката е много добра.

М. Такевъ: Азъ бихъ се съгласилъ да го има въ протоколитѣ като автентично тълкувание, че когато кметството ще назначава пѣждари, непрѣмѣнно ще трѣбва да ги назначава тѣй: да свиква по-първенцитѣ стопани на имоти и по тѣхно взаимно съгласие да назначава пѣждаритѣ, защото безспорно

е, че кметствата назначават такива хора, каквито каза г. Самоковлийски. Но да ги назначава надзирателът или лѣсничеят е много опасно.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Думата има г. Таслаковъ.

Ц. Таслаковъ: Отказвамъ се.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Полагамъ на гласуване прѣдложението на г. Самоковлийски. Които сж за приемането му, да вдигнатъ рѣка. (Меншество.) Не се приема.

Постѣпило е едно прѣдложение отъ Татарпазарджишкия народенъ прѣдставителъ г. Д-ръ Гаговъ, подписано тоже отъ нужното число народни прѣдставители, което има слѣдующето съдържание: (Чете.) „§ 16 отъ законопроекта за измѣнение закона за градскитѣ общини думитѣ въ „забѣлѣжката подиръ п. 5 и 6“ се измѣнятъ така: „по поискване отъ купувача или продавача“ — да се изхвърлятъ, и въ сѣщия параграфъ да се изхвърлятъ думитѣ: „било за недвижими имоти.“

Д-ръ Г. Гаговъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ внесохъ тази прибавка къмъ § 16, която се отнася до измѣнение на чл. 85 отъ закона за градскитѣ общини, по слѣдующитѣ съображения. Най-напрѣдъ се прѣдвиждаше възстановлението на бача, обаче този налогъ падна; сѣщеврѣменно се отхвърли и задължителното право на шиникъ и правото на мѣрене. По такъвъ начинъ се лишаватъ общинитѣ отъ единъ голѣмъ приходъ. Сега, за да може да се запазятъ горѣ-долу правата на общинитѣ, азъ внесохъ туй прѣдложение за измѣнение на § 16, отъ което се разбира, че ако се приеме туй измѣнение, прѣдложено отъ мене, ще остане въ сила забѣлѣжката, която е приложена къмъ п. 5 на чл. 85, въ която се казва, че правото на теглене и правото на мѣрене се събиратъ само отъ тѣзи, които поискатъ, обаче нѣкои общини могатъ въ видъ на изключение да налагатъ задължително това право само съ одобрението на Министра на Вѣтрѣшнитѣ Работи. Прѣдъ видъ на тия съображения, азъ ходатайствувамъ прѣдъ Народното Събрание да приеме това измѣнение.

Докладчикъ П. Шоповъ: Г-да народни прѣдставители! Прѣдъ видъ че съ крината ние трѣбва да наложимъ единъ данѣкъ за въ полза на общинитѣ на най-голѣмия артикулъ, който ние изнасяме, азъ поне, като докладчикъ, не мога да се съглася съ прѣдложението на г. Д-ръ Гагова.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Полагамъ на гласуване прѣдложението на г. Д-ръ Гагова и моля тия, които сж за приемането му тѣй, както се прочете, да вдигнатъ рѣка. (Гласове: Болшинство. — Други: Меншество.)

Д. Драгиевъ: Това противорѣчи на чл. 48 отъ правилника. Не подлежи на гласуване това!

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: По-неже се оспорва гласуването, азъ ще моля тия, които сж за приемането, да станатъ на крака. (Шумъ.) Моля тишина, г-да! (Гласове: Болшинство. — Други: Меншество е.) Умоляватъ се г. г. квесторитѣ да провѣрятъ.

Д. Драгиевъ: По този въпросъ искамъ думата, г-нъ прѣдседателю: има ли тукъ правилникъ или редъ, или нѣма?

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Има правилникъ.

Д. Петковъ: Ако има правилникъ, той е правъ: въпросъ, който при второ четене е отхвърленъ, нѣмате право при третото да го гласувате.

Д. Драгиевъ: Чл. 48 отъ правилника гласи така: (Чете.) „При третото четене, което става най-малко единъ денъ слѣдъ второто, ако се направятъ нови поправки и прибавки“ и пр. Тази прибавка не е нова, та нѣмате право да я подлагате на гласуване.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Полагамъ още веднажъ на гласуване прѣдложението.

Д. Драгиевъ: Третото гласуване става поименно. Съблюдавайте правилника, г-нъ прѣдседателю!

Ц. Таслаковъ: При третия пътъ става поименно гласуване.

Д. Драгиевъ: При второ оспорване става поименно гласуване.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Полагамъ на гласуване още веднажъ и моля тия, които сж за приемане прѣдложението на г. Д-ръ Гагова, да станатъ на крака. (Меншество.) Не се приема.

Постѣпило е едно прѣдложение отъ г. Драгиева, подписано отъ нужното число народни прѣдставители, което има слѣдующето съдържание: (Чете.) „Прѣдлагаме, по § 16, п. 8 на чл. 85 (досегашния законъ) да се измѣни така: „8. Налогъ до 2% върху публичнитѣ търгове (мезатитѣ), произведени за движими и недвижими имоти отъ общинската властъ или частни лица, както и върху извършенитѣ публични продажби само на движими имоти отъ сѣдебнитѣ пристави.“

Имате думата, г-нъ Драгиевъ.

Д. Драгиевъ: Азъ имамъ да говоря по това прѣдложение.

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Говорихме по това толкова много, щото вѣрвамъ, че нѣщо ново нѣма да кажете. Това е протакане на работата!

Д. Драгиевъ: То е толкова важенъ въпросъ, щото искамъ да кажа нѣколко думи по него.

Министър-Прѣседателъ Д-ръ С. Даневъ : Искате да покажете, че не желаете да работимъ. Искате само да говоримъ. Разискваме вече двѣ седмици тоя законъ.

Д. Драгиевъ : Искате да облагате населението съ новъ налогъ — оставѣте ни да говоримъ.

Г-да прѣдставители! Съ п. 8 на чл. 85 отъ закона за градскитѣ общини, както е измѣненъ, иска се занаяпрѣдъ, при публични търгове, произвеждани въ градоветѣ, било отъ частни лица, било отъ общинската власть, било отъ сѣдебнитѣ пристави, за движими и недвижими имоти, да се взема единъ налогъ отъ 2%. Досега се е взимало такъвъ налогъ само върху продажбата на движими имоти. При второто четене на законопроекта имаше наистина прѣдложение, което падна, но то гласѣше за продажбитѣ на недвижими имоти, произвеждани и отъ пристави, и отъ частни лица, и пр. Така щото, това наше прѣдложение сега се отнася само за оныѣ недвижими имоти, които продава не общината или частно лице, ами сѣдебниятъ приставъ. То е, прочее, ново. Онзи день г. Министърътъ на Вжтрѣшнитѣ Работи като говори по този въпросъ, като искаше да ни убѣди, че твърдѣ малка сума щѣла да се събере, той посочи, че досега градскитѣ общини сж имали отъ тоя налогъ единъ доходъ само около 20.000 л. Това, което каза г. Министърътъ на Вжтрѣшнитѣ Работи, не се отнася напълно до този въпросъ, защото фактъ е, че този налогъ 2% се е взималъ върху движими имоти, а не и върху недвижими, каквото тълкувание му е далъ и Касаціонниятъ Сѣдъ. Азъ се заинтересувахъ да видя, дали ще бѣде вѣрна смѣтката на г. Нина Христовъ, който онзи день искаше да изкара, че около 20.000 л. ще да вземе всѣка градска община само отъ това право върху недвижимитѣ имоти, та направихъ една справка при тукашнитѣ сѣдебни пристави, за да узнамъ, като доколко недвижими имоти се продаватъ ежегодно, и видѣхъ, че само при единъ участъкъ, въ който нѣма села, такива годишни продажби ставатъ за повече отъ 250.000 л., а въ ония участъци, дѣто има и села, сумата на тѣзи продажби, възлиза на много повече. Азъ прѣгледахъ и нѣкои вѣстници, г-да прѣдставители. Вземахъ отъ библиотеката бр. 224 на в. „Свободна Дума“, и ето какво се оказа въ него. Тукъ има 5 обявления отъ сѣдебни пристави, само въ единъ брой. По първото обявление се продаватъ имоти въ с. Костинъродъ: 3 ниви, първоначално оцѣнени на 190 л.; по второто обявление — на с. Обеля: ниви, ливади и кѣща, първоначално оцѣнени за 205 л.; по третото обявление — имоти въ с. Шияковци на сума 170 л.; по четвъртото обявление — имоти въ с. Филиповци, първоначално оцѣнени за 705 л., и по петото обявление — имоти въ с. Драговищица съ първоначално оцѣнение 246 л. И това само въ единъ единичкъ брой, случайно попадналъ на рѣка! Виждате, че само въ тоя брой се продаватъ селски недвижими имоти:

ниви, лозя, ливади и кѣщи на една сума отъ 1.536 л. Да видите и номера на тия обявления: той е твърдѣ нескромненъ — 15.565, дата 28 октомврий. (Ц. Таслаковъ: Това не е номерътъ на дѣлото и изпълнението.) Добрѣ, но фактъ е, че само въ единъ брой ние виждаме да се продаватъ имоти селски за около 1.536 л. Ето ви единъ брой и отъ в. „Нова Епоха“, пакъ днешенъ брой, който се намира въ библиотеката, и въ него виждаме, че има 16 приставски обявления. Отъ тѣзи 16 обявления 4-тѣ нѣматъ цѣни, а има цѣни на 12-тѣ обявления, и общата стойностъ, по първоначалната оцѣнка, на продаваемитѣ ниви, ливади, лозя, кѣщи отъ с. с. Суватитѣ, Каба-сакалъ и Джаферлий, Анхиалска околина, възлиза на 28.512 л.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ : Г-нъ Драгиевъ, Вамъ Ви се даде думата да развиете Вашето прѣдложение, а да повтаряте работи, за които се говори 20 пѣти, не се долупца. Азъ Ви моля да се ограничите въ крѣга, както правилникътъ позволява.

Д. Драгиевъ : Изходящитѣ номера сж: 10.000, 12.000, 15.000. Г-нъ Такевъ казва, че това сж изходящи номера. Добрѣ, съгласявамъ се. Колко недвижими имоти се продаватъ тогавъ при едно сѣдебно приставство? Отъ тѣзи 15.000 номера, азъ полагамъ да станатъ само 800 продажби на недвижими имоти. (М. Такевъ: Повече ставатъ.) Повече ли ставатъ? Азъ полагамъ да станатъ само 800, отъ които да може да се събере тоя налогъ. Добрѣ; има тукъ продажби, на които първоначалната оцѣнка е 1.000 л.; при наддаването можемъ да допуснемъ, че почти ще се удвои, по една продажба само може да има 2.000 л. цѣна; но да допуснемъ, че продажната стойностъ по едно дѣло е сѣдно 300 л.; какво ще имаме тогава? 800 продажби при приставството, по 300 л. сѣдно, правятъ 240.000 л. Че тая цифра отговаря на дѣйствителността, доказватъ моятѣ свѣдѣния, що събрахъ отъ тукашното приставство, а ми се каза, че въ провинцията, дѣто сж по-земледѣлчески околии, такива продажби на недвижими имоти възлизатъ и на 300.000 и повече лева. Отъ бюджета по Министерството на Правосѣднето, който ни е раздаденъ, азъ виждамъ, че у насъ има 106 сѣдебни пристави.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ : Прави Ви вторъ пѣтъ бѣлѣжка, г-нъ Драгиевъ!

Д. Драгиевъ : При всѣки сѣдебенъ приставъ като се продаватъ сѣдно за 240.000 л. недвижими имоти прѣзъ годината, продажбитѣ ще възлизатъ всичко на 25.000.000 л.; турѣте сега по 2% тоя налогъ, и ето ви 508.800 л. приходъ, който ще да влѣзе въ каситѣ на градскитѣ общини. Но ще кажете, може да не е вѣрна тази смѣтка. Азъ допущамъ, че може да не бѣде сумата точно 500.000 л., обаче тя може би да бѣде и по-голѣма. Но нека да

бжде и 300.000 л., нека и 200.000 л., нека бжде и 100.000 л., питамъ ви: оттамъ ли градскитѣ общини трѣбва да дириятъ своитѣ доходи, отъ онии ли длъжници, които сѣ имали нещастieto да имъ се продаватъ на публиченъ търгъ къщя, лозя, ниви и пр.? Че каква услуга върши градската община при продажбата на тия недвижими имоти? Ако върши нѣкаква услуга при продажбата на движими имоти, тя взима отъ тая продажба по 2%; но питамъ: каква услуга правятъ градскитѣ общини при продажбата на недвижими имоти на тия хора, на селянитѣ, които по 20, 30 и 50 може би километра далече отстоятъ отъ тая община? Никаква услуга. Като не вършатъ никаква услуга, ако искаме да бждемъ справедливи законодатели, нѣмаме никакво основание да имъ гласуваме тоя налогъ. И азъ моля почитаемото Събрание да не се показва въ тоя случай зла и жестокосърдечна мащеха къмъ онии нещастници, на които недвижимитѣ имоти се продаватъ, и да отблъсне този членъ.

Ц. Таслаковъ: Г-да народни прѣдставители! Статистиката на г. Драгиева е много своего рода. Той изкара милиони и милиони отъ продажбата на имотитѣ. Азъ съмъ сигуренъ, че даже всички движения на имотитѣ по продажба не може да възлизатъ на такива милиони. Но азъ нѣма да излизамъ отъ неговитѣ аргументи, за да искамъ да се отмѣнятъ тия 2% върху продажбата на недвижимитѣ имоти. (Д. Драгиевъ: Ако е погрѣшна статистиката, това не е погрѣшно! — Показва вѣстника.) Не е въпросътъ, че общинитѣ ще взематъ кой знае какви суми. Въпросътъ е на друго мѣсто. Вие знаете съ колко такси е обрѣменена всѣка една продажба и тия такси поне ако бѣха, досега както се е слѣждало, ако бѣха поне върху стойността, т. е. колкото е по-голъма стойността, толкозъ и по-голъма да бжде таксата, щѣше да бжде добръ. Но, напротивъ, и за единъ имотъ отъ 100 л., и за единъ имотъ отъ 1.000 л., такситѣ сѣ едни и сѣщи: за призовка се взема по единъ левъ и пр. и накрая, когато се свърши продажбата, нито кредиторътъ има да си вземе паритѣ, нито длъжникътъ се изплаща, а почти половината отъ това, което се продава, отива за такси и други разноски. Ето защо, азъ възставамъ противъ тия 2% и бихъ молилъ Народното Събрание да се съгласи и приеме прѣдложението на г. Драгиева.

Докладчикъ П. Шоновъ: Азъ ще кажа, че не съмъ съгласенъ съ прѣдложението на г. Драгиева, още повече че това прѣдложение на г. Драгиева е направено на второ четене и понеже той одевѣ възражаваше, че за едно прѣдложение, което се е отхвърлило при второто четене, нѣма защо да разискваме тукъ при трето четене. Менѣ ми се струва, че това прѣдложение е безпрѣдметно. (Д. Драгиевъ: Докладчикътъ е длъженъ да говори истината отъ трибуната.) Правилникътъ е много изриченъ и твърдѣ ясенъ. Ако е въпросътъ

да ни чуютъ, че приказваме, да Ви напечатимъ рѣчьта и да я прѣснемъ по селата.

Вен. Поповъ: Азъ щѣхъ да кажа сѣщото. Това прѣдложение бѣ направено отъ г. Згурева при второто четене и, на основание правилника, трѣбва да не го гласуваме.

Д. Драгиевъ: Това е ново прѣдложение; справѣте се въ стенографическото бюро!

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Понеже е направено на второ четене и е гласувано, ние не можемъ да го разискваме и гласуваме сега.

Д. Драгиевъ: Г-да, това прѣдложение е ново. Справѣте се въ стенографическото бюро и ще видите, че е ново. Или не го разбирате, или не искате да го разберете.

Ю. Теодоровъ: Г-да, азъ мисля, че можемъ да разискваме по това прѣдложение, за да поправимъ закона, защото дебатитѣ сѣ повдигнати законно. Г-нъ Д-ръ Гаговъ го е внесълъ подписано отъ 10 народни прѣдставители. (Гласове: Това е друго прѣдложение.)

Министъръ А. Людекановъ: Г-нъ Згуревъ направи онзи денъ сѣщото прѣдложение и то се отхвърли.

Ю. Теодоровъ: И азъ подкрѣпамъ прѣдложението на г. Драгиева, защото нѣматъ никакви законни основания градскитѣ съвѣти да взематъ тия такси. Какви услуги правятъ градскитѣ съвѣти? Нѣма си мѣстото това. Ние не оставихме дохода отъ бача тамъ, дѣто градскитѣ съвѣти дѣйствително правятъ услуги. Ние оставихме други доходи, като шиникъ-парасж и пр., дѣто правятъ услуги, а туряме тукъ само и само да вземаме и послѣдната халка на длъжниците. Нѣма си хасъ. Слѣдователно, и азъ се присъединявамъ къмъ мнѣнието на г. Драгиева и моля да не се взематъ 2% отъ продажбата на недвижими имоти.

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Съгласно нашия правилникъ, прѣдложенията, направени при второ четене, ако бждатъ отхвърлени, не може да бждатъ направени и на трето четене. Слѣдователно, прѣдложението на г. Драгиева не може да се развива тукъ, нито гѣкъ да се гласува.

Г. Кирковъ: Съ измѣнения може да се разисква.

Н. Цановъ: Ако има измѣнения може да се разисква и трѣбва да се гласува.

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Азъ ви казвамъ, че е сѣщото прѣдложение, което се разисква и отхвърли при второто четене. Ще бждете съгласни, че по единъ и сѣщъ въпросъ,

разискванъ въ единъ интервалъ отъ 24 часа, не може да се каже нищо ново.

Н. Поповъ : Може да туримъ удивителни колкото г. Драгиева. (Смѣхъ.)

Д. Драгиевъ : Само двѣ думи за обяснение ще кажа. Прѣдложението, което се направи отъ г. Згурева и което и азъ поддържахъ при второто четене, се отнасяше, да се не взема налогъ 2% върху недвижимитѣ имоти, които се продаватъ отъ съдебнитѣ пристави, общинската властъ и отъ частни лица. Прѣдложението, което азъ правя сега, се отнася да се не взема 2% налогъ само отъ ония недвижими имоти, които се продаватъ при съдебнитѣ пристави, а да се взима при ония продажби, които върши общинската властъ и частнитѣ лица. Чудно ми е, толкова умни хора какъ не могатъ да разбератъ това нѣщо, че има разлика. (Смѣхъ.) Види се, защото не искатъ да го разбератъ. Вземѣте отъ стенографическото бюро бѣлжикитѣ и се справѣте.

Министъръ-Прѣседателъ Д-ръ С. Даневъ : Ако е отхвърлено прѣдложението на г. Згурева изцѣло, то значи, че е отхвърлено въ частностъ и прѣдложението, което прави г. Драгиевъ.

Д. Драгиевъ : Това не е принципиално разискване, г-нѣ министре!

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ : Прѣди да дамъ думата, азъ считамъ за нужно да обявя, че дѣйствително отъ г. Згурева имаше направено прѣдложение, щото при продажбитѣ, които се извършватъ отъ приставитѣ, да се не взема никакво право въ полза на градския съвѣтъ. (Д. Драгиевъ : Думата „пристави“ нѣмаше.) Азъ ще потърся.

Х. Воневъ : Г-да прѣдставители! Когато се разискваше законопроектътъ при второ четене, азъ разбирахъ, че изказаното въ пунктъ 8 е било за недвижимитѣ имоти, разбирахъ, че се взема налогъ 2% върху продажбитѣ отъ съдебнитѣ пристави върху недвижимитѣ имоти, само на тия имоти, които се намиратъ въ района на градската община. Така разбирахъ. А сега, както нѣкои господа искатъ да кажатъ, разбирало се, че се вземало, че трѣбвало да се взима налогъ 2% и върху всички имоти въ цѣлата околия. Това е съвършено несправедливо. Отдѣ-накъдъ на нѣкой селянинъ, че се продава имотътъ, да му се вземе налогъ 2% въ полза на градската община? Вие завчера и вчера всички признахте, че градскитѣ общини били много затруднени въ финансово отношение. Защо не признаете, че въ това финансово положение се намиратъ и всички селски общини? Тогава градскитѣ общини да си взематъ своитѣ приходи, а селскитѣ да взематъ своитѣ. Слѣдователно, този членъ би трѣбвало да се раздѣли на двѣ, т. е. налогътъ отъ

продажбитѣ на недвижимитѣ имоти, които сж въ района на градската община, да остане на градската община, а приходътъ отъ продажбата на недвижимитѣ имоти, които се намиратъ въ околията, всѣки приходъ да си остане за селото. Това е най-справедливото. Завчера нѣкои прѣдставители ни натѣкнаха . . .

Министъръ-Прѣседателъ Д-ръ С. Даневъ : Трѣбваше на второ четене да развиете тия мисли.

Х. Воневъ : При второто четене тѣй го разбихъ, а сега го разбирамъ друго-яче. Завчера нѣкои г. г. прѣдставители обвиниха нѣкои прѣдставители отъ земеделѣческата група, че всѣвали вражда между градското и селското население. Сега имаме право да забѣлжимъ, че самитѣ градски прѣдставители искатъ да всѣватъ този раздоръ между градското и селското население. Азъ съмъ длъженъ да кажа моето мнѣние.

Е. Начевъ : Азъ ще моля г. докладчика да даде разяснение по този членъ: отъ кого ще се взима тая сума? Тамъ е казано 2% отъ продажбата на движимитѣ и недвижимитѣ имоти. Отъ длъжницитѣ ли ще се взема тази сума, или отъ истцитѣ?

Докладчикъ П. Шоповъ : Г-нѣ Начевъ е билъ съдебенъ приставъ и знае отъ кого се взематъ тия пари, та нѣма защо да му давамъ тия обяснения.

Е. Начевъ : Отъ длъжницитѣ ли ще се взима или отъ вискателитѣ? Ако се взима отъ вискателитѣ, г. Драгиевъ ще оттегли прѣдложението си.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ : Г-нѣ Цанковъ ще направи провѣрка какво е било прѣдложението на г. Згурева и слѣдъ туй ще видимъ дали може да се гласува или не.

Има думата г. Поповъ.

Н. Поповъ : Г-да прѣдставители! Азъ присѣствувахъ тукъ когато г. Згуревъ направи своето прѣдложение и, за да ви бѣде ясно какво бѣше неговото прѣдложение и за да разрѣшимъ въпроса дали то е разисквано или не, азъ ще ви прочета чл. 8 отъ чл. 85. (Чете.) „Налогъ до 2% върху публичнитѣ търгове (мезатитѣ), произвеждани както отъ съдебнитѣ пристави и общинската властъ, така и отъ частни лица.“ Добавката е сега: „било за движими, било за недвижими имоти“. Слѣдователно, г. Згуревъ искаше, щото тази добавка „било за движими, било за недвижими имоти“ да се изхвърли. Обаче това негово прѣдложение не се прокара: то падна и остана слѣдующето, че отъ всички продажби на публиченъ търгъ, извършени въ градоветѣ отъ съдебнитѣ пристави и отъ общинската властъ, ще се взима 2%, безъ разлика на туй дали имотитѣ сж движими или недвижими, отъ района на градската община ли сж или сж отъ околията. Вие знаете, че всички публични продажби изобщо

ставатъ въ градоветъ при сѣдебнитъ пристави, а има само единъ чл. 1.004 отъ гражданското сѣдо-производство, който позволява, по взаимно съгласие на вискателя и длѣжника, че може да бѣде опрѣдѣленъ денъ, мѣсто, врѣме на известна публична продажба и ти може да бѣде нѣждѣ и въ селата по смисъла на този чл. 1.004. Но общото е, че всичкитъ публични продажби ставатъ въ градоветъ при сѣдебнитъ пристави и този дапѣкъ е . . . (Д. Цанковъ: Топракъ-нарасж!) Слѣдователно, щомъ е дума за прѣдложението на г. Згурева, азъ, защото ме интересуваше този въпросъ, внимавахъ и казвамъ, че това прѣдложение падна. Съжаливамъ, че него го пѣма тукъ, за да ви обясни, че това го интересуваше. Прочее, всичкитъ споръ бѣше за добавката: „било за движими, било за недвижими имоти“; неговото прѣдложение падна и остава туй положение сега.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: За да се разрѣши правилно въпросътъ азъ ще прочета на г. г. народнитъ прѣдставители прѣдложението на г. Згурева и тогава ще се убѣдите всички, че дѣйствително прѣдложението на г. Драгиева не е ново що се касае до продажбата при сѣдебнитъ пристави на недвижимитъ имоти. Ето прѣдложението на г. Згурева: (Чете.) „И азъ ще ходатайствувамъ тая алинея да се отхвърли съвършено, за да си остане забѣлѣжката тѣй, както е: 2% върху публичнитъ търгове, като се разбира, че тоя налогъ се отнася за продажбитъ само на движими имоти, но подъ никой начинъ не до продажбитъ на недвижими имоти.“ Както виждате, г-нъ Драгиевъ, това е сжцото. (Д. Драгиевъ: Както виждате, г-нъ прѣседателю, г. Згуревъ е искалъ да остане стария членъ при продажбата на недвижими имоти отъ сѣдебнитъ пристави.) Г-нъ Згуревъ е билъ много ясенъ. Той е искалъ, щото отъ продажбитъ чрѣзъ сѣдебнитъ пристави, извършени на недвижими имоти, да се не взима по 2%, както и вие искате. То е едно и сжцо прѣдложение. Така щото, азъ не мога въ туй отношение да положа на гласуване Вашето прѣдложение.

Министъръ-Прѣседателъ Д-ръ С. Даневъ: Да се мине по-нататѣкъ.

Д. Драгиевъ: Азъ протестирамъ задѣто оставате моето прѣдложение негласувано.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Азъ ще бѣда принуденъ, г-нъ Драгиевъ, по отношение къмъ Васъ да взема тия мѣрки, които правилникътъ позволява.

Д. Петковъ: Оставѣте човѣка да протестира! Протестътъ му да се запише, и туй то.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Депозирано е още едно прѣдложение: „Прѣдлагаме, по

§ 16, подъ пунктъ 8 на чл. 85 отъ закона да се прибави слѣдната бѣлѣжка: Забѣлѣжка: Този налогъ не се взима при продажбитъ на селски недвижими имоти отъ сѣдебнитъ пристави.“

Както виждате, сега съ това ново прѣдложение г. Драгиевъ иска да направи едно ограничение само на селскитъ имоти, обаче и туй прѣдложение не може да се тури на гласуване. (Г-нъ Д. Драгиевъ и други прѣдставители отъ земеделѣческата група тропатъ по банкитъ. Глѣчка.) Моля ви се, азъ ще обясня. Прѣдложението на г. Згурева е било общо; г. Згуревъ не е правилъ разлика между имоти принадлежащи на граждани и селяни.

Д. Драгиевъ: Вие, които три пѣти давахте на гласуване прѣдложението на г. Гагова, двѣ различни прѣдложения не давате да се гласуватъ. Туй е позоръ.

Министъръ-Прѣседателъ Д-ръ С. Даневъ: Я да си вземе г. Драгиевъ думитъ надирѣ!

Д-ръ К. Милаковъ: Г-нъ Министъръ-Прѣседателътъ нѣма право да диктува на прѣдставителитъ!

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Азъ приканвамъ г. Драгиева да си оттегли думитъ по отношение на бюрото, иначе ще приложя по отношение на него правилника. (Н. Поповъ: Азъ ще кажа позоръ за Драгиева и ще се компенсира.) Ще моля да се запише въ дневникитъ, че се прави бѣлѣжка за трети пѣтъ на г. Драгиева.

Я. Забуновъ: Той не е казалъ никаква обидна дума!

И. Георгиевъ: Какви сж тѣзи бѣлѣжки? Похубаво кажете че ни изхвърляте отгукъ всички и съвършено. Само на земеделѣческата група правите бѣлѣжки!

Докладчикъ П. Шоповъ: Другитъ по-коректно се държатъ, г-нъ Георгиевъ.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Моля ви се! Прѣдложението на г. Згурева е било общо, то не прави разлика между имоти принадлежащи на граждани и селяни. Значи, въ такъвъ случай прѣдложението на г. Драгиева, което прѣдстави сега, не е тоже ново и него не мога да положа на гласуване.

С. С. Вобчевъ: Взехъ думата по прѣдложението, което се прави напоследѣтъ. Г-нъ прѣседателствующиятъ заяви, че не може да постави на гласуване едно подобно прѣдложение затуй, защото то се обемало въ прѣдложението на г. Згурева. Прѣдложението на г. Згурева, казва той, разбирало и заключавало въ себе си както продажбитъ на движими имоти на граждани, тѣй сжцо и продажбата на дви-

жими имоти и на селяни и, слѣдователно, сега частичното поставяне на въпроса само заради селскитѣ имоти, понеже се обемали въ туй общо предложение, то сега не могатъ да го постави на гласуване. Това не трѣбва да бѣде и г. прѣседателствующиятъ по този начинъ не трѣбва въ никой случай самъ да се произнася по въпроса; той трѣбва да остави на Народното Събрание да се произнесе. Защото друго е, когато се говори изобщо за градски и селски имоти, а друго е, когато се говори само за селски имоти. Може голѣма частъ отъ народнитѣ прѣдставители да кажатъ, че не е справедливо това да става за селскитѣ имоти, когато изобщо като бѣха градскитѣ и селскитѣ имоти да не сѫ могли да кажатъ това, като ги не дѣлѣха. Тѣй че по никакъвъ начинъ не може да се казва, какво селскитѣ имоти, когато се е говорило по-напрѣдъ, влизали въ предложението на г. Згурева. Сжщо така не е умѣстно и по-напрѣдъното казване за предложението на г. Драгиева. Ето защо азъ мисля и ще помоля г. прѣседателствующия намѣсто да казва, че не може да го постави на гласуване, напротивъ, да го постави на гласуване и тогава ще видимъ какъ ще се произнесе Народното Събрание. Единъ такъвъ начинъ за разрѣшаване на въпроси отъ г. прѣседателствующия мисля, че е повече отъ неправиленъ, повече отъ несъгласенъ съ нашия правилникъ.

Министъръ-Прѣседателъ Д-ръ С. Даневъ: Азъ мисля, че въ дадения случай г. прѣседателствующиятъ постѣпи точно споредъ разумѣнието на чл. 48 отъ правилника. Азъ разбирамъ, че, ако Народното Събрание е било сезирано съ нѣколко въпроси на купъ и ги е отхвърлило, ще бѣде просто губене на врѣме да се правятъ отдѣлни предложения, които да съдържатъ части отъ общото отхвърлено предложение, и да се пристѣпва къмъ тѣхното разискване и гласуване. Вие твърдѣ добръ знаете, когато се направи предложението на г. Згурева, че г. Драгиевъ и много други говориха, не какво тежи на градскитѣ имоти — г. Нино Христовъ е тукъ, както и другитѣ, които говориха, та могатъ да свидѣтелствуватъ, — а искаха да не се обременяватъ селскитѣ имоти. (Д. Драгиевъ: И за едното, и за другото говорихъ!) И ако, подиръ като изслуша тѣхнитѣ рѣчи, Народното Събрание се произнесе въ смисълъ, че трѣбва да се обложатъ всичкитѣ недвижими имоти при продажбата имъ съ 2%, то ео ipso се произнесе и по предложенията, които се сега правятъ. Кажете какво то искате, по сжщността на работата е такава. Само врѣме може да се губи, ако се повдигатъ въпроси, които сѫ били вече повдигани. Азъ още веднажъ твърдя, че по повдигнатия въпросъ Народното Събрание се е освѣтлило и произнесло, та затова нѣма защо да се повдига наново.

Д. Драгиевъ: Ами защо предложението на г. Д-ръ Гагова три пжти гласувахте?

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Г-нѣ Драгиевъ, Вие трѣбваше да заявите, че този въпросъ не е новъ.

Д. Драгиевъ: Азъ заявихъ, ама нѣмаше кой да ме слуша.

Н. Шивачевъ: Г-да народни прѣдставители! Меѣ ми се чини, че г. Бобчевъ не бѣше правъ, когато искаше да налага своето тълкуване на прѣседателството. Най-много той можеше да иска Народното Събрание да се произнесе съ единъ вотъ дали одобрява дѣйствиата на прѣседателството или не, но не да иска да налага свои начинъ на тълкуване на чл. 48, защото е съвършено неправилно. Още повече че този въпросъ веднажъ отхвърленъ, по силата на чл. 48 отъ правилника, за гласуване втори пжтъ на тоя сжщия въпросъ и дума не може да бѣде. Ето защо бѣлъ молитъ прѣседателството да прѣдложи на Народното Събрание да се произнесе съ vota si: трѣбва ли да се гласува предложението на г. Драгиева или не, и мисля, че то ще се произнесе че не трѣбва.

И. Гешовъ: Досега нѣмаше да се гласува, а тѣй повече говоримъ.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Понеже се упрекава прѣседателството, че искало да налага волята си и неправилно тълкувало предложенията, то за да не става споръ и да се не излага прѣседателството на разни критики, ще постави на гласуване.

Д-ръ К. Милановъ: Искамъ да говоря. Не можете да отнемете думата!

К. Мирски: Дайте да говоримъ.

Д-ръ К. Милановъ: Защото е предложилъ нѣкой отъ болшинството, че трѣбва да поставите въпроса на гласуване, Вие нѣмате право да ни отнемате думата по въпроса за гласуването.

Д. Тончевъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ мисля, че тукъ Народното Събрание не трѣбва по никой начинъ да приема каквито и да било милости отъ страна на прѣседателствующия, т. е. да се гласува затуй, защото ставало споръ. Ако правилникътъ задѣлжава прѣседатели да положи извѣстно предложение на гласуване, то той трѣбва да го положи въ силата на самия правилникъ. Ако дѣйствително правилникътъ му дава право дискреционно, че не може да го подлага на гласуване безъ вашия вотъ, не ще съмнѣние той нѣма и не трѣбваше да го подложи. Да видимъ сега дали предложението, което прави г. Драгиевъ или другъ нѣкой, е отъ такава категории, щото да дава дискреционна властъ на прѣседатели да го остави безъ подлагане на гласуване. Ако този въпросъ е отъ такова естество, щото да не може по този

начинъ дискреционната власт на прѣдседателството да се остави безъ гласуване, ние ще искаме настоятелно, въ силата на правилника, да бѣде подложенъ на гласуване. Дискреционнитѣ права на прѣдседателя, съ които той еднолично може да разполага, сѣ точно изброени въ чл. 5 на правилника за вътрѣшния редъ на Събранието, а чл. чл. 47 и 48 отъ правилника вмѣняватъ непрѣмѣнно въ обязаностъ на прѣдседателя да полага на гласуване отъ Народното Събрание всѣко едно законодателно прѣдложение. Че дѣйствително това е тъй, нека да си послужимъ съ членовѣтъ, които посочи самиятъ г. Министъръ-Прѣдседателъ. Чл. 48 отъ правилника казва: при третото четене, което става най-малко единъ день слѣдъ второто, ако се направятъ поправки и прибавки подкрѣпени поне отъ 10 прѣдставители, Събранието постановява и съ тѣхъ по начинъ посоченъ въ чл. 47. Какво гласи чл. 47?

Н. Шивачевъ: Нови, казва! Четѣте добръ правилника.

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Да, нови!

Д. Тончевъ: Ще дойдемъ и дотамъ. Въпросътъ, г-да народни прѣдставители, дали едно прѣдложение е ново или не, може да бѣде споренъ между мене и г. Драгана Цанковъ, и между мене и г. Драгиева, но рѣшаването на този споръ дали е ново или не — въ всѣки случай не е въ едноличната власт на прѣдседателя. Азъ щѣхъ да бѣда много очуденъ ако се поддържаше това прѣдложение отъ болшинството, че въпросътъ за дали единъ текстъ е новъ може прѣдседателството да го рѣши. Ами че ние отъ одеѣтъ споримъ и всички заявихме, че това нѣщо не е ново — може ли тогава да приемемъ едноличното мнѣние на прѣдседателя, че не е ново? Ето защо азъ мисля, че неправилно ще бѣде, когато се повдига споръ дали тази редакция е нова или не, и когато нейниятъ авторъ, заедно съ цѣлъ редъ поддържатели, заявява добросъвѣстно, че иматъ намѣрение да създадатъ новъ текстъ, ново прѣдложение, не може по такъвъ произволенъ начинъ да се казва: тази редакция не е нова, тя е стара. Най-много въ дадения случай може прѣдседателътъ да прѣдложи на г. Драгиева да направи по-правилна редакцията отъ тая, която е прѣдложена. Митаръ толкова не заслужава да се дадатъ 5 минути отидхъ, за да се даде възможностъ на г. Драгиева да си поправи редакцията. (Д. Драгиевъ: Нѣма нужда, защото тя е права.) Вие знаете, че недвижимитѣ имоти сѣ толкова много обрѣменени и сѣ паднали въ стойността си, щото нѣма нужда повече да се обрѣменяватъ. Въ силата на това азъ моля г. г. народнитѣ прѣдставители да не взематъ рѣшение въ смисълъ, че прѣдседателътъ е онзи, който дискреционно може да рѣшава дали е нова или не една редакция и да я не полага на гласуване.

Министъръ Д-ръ А. Радевъ: На дневенъ редъ за утрѣ ще го туримъ.

Н. Веневъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че мнѣнието, което г. Министъръ-Прѣдседателътъ изказва сега, какво прѣдложението на г. Згурева обгръщало прѣдложението на г. Драгиева, е мнѣние, което не почива на истината. Г-нъ Згуревъ прѣдлагаше завчера да се взема градско право отъ продажбата на недвижими имоти, не изключая градски или селски, безъ разлика. И азъ като мисля, че градскитѣ съвѣти може би да иматъ право да искатъ 2%, защото услужватъ при продажбата на тѣзи недвижими имоти отъ приставствата, съ това само, че тѣ присѣдствуватъ при описването, гласувахъ за това прѣдложение. Може би не азъ, а може би и г. Даневъ да е гласувалъ за това прѣдложение само затова, защото приставитѣ при описването на градскитѣ имоти трѣбва да взематъ хора отъ градскитѣ съвѣти, защото градскитѣ съвѣти имъ услужватъ. (Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Не чувяхте ли г. Драгиева и г. Христова, че тѣ говориха за селскитѣ имоти?) Другъ е въпросътъ, когато говоримъ за селскитѣ общини. Селскитѣ общини не услужватъ никакъ при описването на недвижимитѣ имоти въ селата и приставитѣ въма право, споредъ г. Драгиева, да взема за Софийската градска община 2% за селскитѣ имоти, отъ които градската община не се интересува. Прѣдложението е съвсѣмъ различно. Може всички да гласувахме за прѣдложението на г. Згурева, а да не гласуваме за прѣдложението на г. Драгиева.

Министъръ Д-ръ А. Радевъ: Защо не искахте дѣление? Който мисли да гласува за едното, а за другото не, ако иска да изпълни добръ длъжността си, трѣбва да иска дѣление.

Д-ръ К. Милановъ: На третото четене правилникътъ ни дава право да го направимъ.

Министъръ Д-ръ А. Радевъ: Попадате, обаче, на това, което Ви казаха днесъ.

Н. Веневъ: Прѣдложението на г. Згурева се отхвърли, защото не раздѣляше градскитѣ и селскитѣ общини.

Министъръ Д-ръ А. Радевъ: Може да се иска дѣление въ гласуването.

Н. Веневъ: Прѣдложението на г. Драгиева може да се приеме, защото раздѣля градскитѣ отъ селскитѣ имоти.

Министъръ Д-ръ А. Радевъ: Това е байрамданъ сора.

Д-ръ К. Милановъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ ще се спра само на този пунктъ отъ

предложението, че въ настоящето предложение се прави една голѣма разлика между градскитѣ и селскитѣ недвижими имоти, които се продаватъ на търгъ отъ съдебнитѣ пристави. Споредъ тълкуването на едно касационно опредѣление за вземане мито отъ публичната продажба на имоти, се бѣше изтъквало само за продажбата на движими имоти. Защо? Защото общинитѣ, въ които става продажбата на движими имоти, чрезъ свои чиновници услужватъ на съдебнитѣ пристави и Касацията рѣши да се взема мито само отъ продажбата на движими имоти. (Министъръ-Председателъ Д-ръ С. Даневъ: Не е истина!) Истина е! Допуснете и ние единъ път да сме чели едно касационно рѣшение; за хатъръ едно благоволение допуснете! Онзи денъ се правѣше предложение, по което азъ, може би, и трети, и четвърти да не гласувахме за него затова, защото се отпасахме, мисля, за всички недвижими имоти, градски и селски. Обаче, днесъ като се дава едно предложение, въ което се прави разлика между градски и селски недвижими имоти, която разлика много хора ще намѣрятъ справедлива, защото градскитѣ общини иматъ право да искатъ 2% отъ недвижими имоти селски, които се продаватъ отъ пристава, още повече защото сѣ селски и падатъ въ района на града — тъй щото, азъ не мога да се съглася и по-рано не гласувахъ за туй предложение, което обгръща всички имоти, обаче, днесъ ще се съглася да гласувамъ за това предложение, което прави раздѣляване. Още повече ще допълни рѣчта на г. Гончева съ туй, че чл. 48 отъ правилника може да прави разлика, че е ново или не е ново; че сѣщото предложение, което е гласувано на второ четене, не може да се гласува и на третото, докато се поднови трети пътъ. Това обяснение не може да се даде на чл. 48 отъ правилника, защото нѣмаме друго тълкувание. Това не е ново. И миналата година се даваха редъ тълкувания на чл. 48 отъ правилника.

Ето защо азъ съмъ на миѣние, че нѣма нужда да се постави на гласуване, дали подлѣжи на гласуване това предложение, защото това предложение прави голѣма разлика и се различава абсолютно отъ първото.

К. Мирски: Г-да представители! Азъ считамъ, че въпросътъ е много ясенъ. Г-нъ Драгиевъ, съжелявамъ, че не е правъ. По чл. 59 отъ правилника, гласуване на поправкитѣ и прибавкитѣ става всекога преди гласуването на главния въпросъ. Г-нъ Згуревъ по силата на чл. 59 направи при второто разискване на законопроекта една поправка и тя се гласува; тая поправка обема въ себе си и материята, която днеска ни предлага на гласуване г. Драгиевъ. Г-нъ Драгиевъ трѣбваше по чл. 60 на правилника да упражни правото, което му дава тоя членъ, именно да поиска, както одеѣтъ нѣкъде, набързо, забѣлѣжи г. Министерътъ на Просвѣщеніето, да поиска раздѣленіето въ части

поправката; и тогава единъ отъ насъ щѣха да гласуватъ да се вземе телляние само за имотитѣ въ градоветѣ, а не и въ селата. Щомъ г. Драгиевъ не си упражни това право по чл. 60, той е изгубилъ вече това право и сега не остава, освѣнъ г. председателътъ да попита Събранието: може ли да се гласува сега тая поправка или не, когато ти не е нова и когато г. Драгиевъ не си е упражнилъ наврѣме правото да поиска раздѣленіето ѝ на двѣ части.

Ц. Таслаковъ: Г-да народни представители! Ето единъ случай, дѣто една злонамѣрена опозиция може да прави колкото иска обструкция. Но менѣ ми се чини, че цѣльта на опозицията не е такава и трѣбва да бѣдемъ благодарни на г. председателствующия, че той даде свобода на г. г. представителитѣ да разискватъ това предложение; то се разисква; и когато наближи да се гласува, тогава г. Министеръ-Председателътъ излиза и казва: чакайте, не може да се гласува! Менѣ ми се струва, г-да представители, че цѣльта на чл. 48 отъ правилника не е такава, да спре г. г. представителитѣ да говорятъ слѣдъ 24 часа, да се опомнятъ и да направятъ нѣкакви поправки или допълнения на закона; цѣльта на този членъ е да спре представителството да прокара една своя интимна или, тъй да се каже, круйна и отъ всички страни поддържана идея или поправка. (К. Мирски: Нова!) Цѣльта на правилника е била да не даде възможностъ на злонамѣрени хора да празднословятъ въ Събранието. Ето защо азъ виждамъ, че г. Министеръ-Председателътъ, като видѣ, че тази поправка ще се прокара, (Министъръ-Председателъ Д-ръ С. Даневъ: Не, не!) стана и каза: „не, чакайте, не може да се гласува.“ И ако бѣше гласувано, досега щѣхме да минемъ 100 пъти по-нататъкъ.

Ето защо азъ намирамъ, че като единъ път се почнаха разискванията и като не се каза: йокъ не трѣбва да разискваме, защото вчера се гласува, трѣбва да гласуваме въпроса и да минемъ по-нататъкъ. Нѣма защо да даваме фатално значение на чл. 48 отъ правилника и да се спираме всеѣки път, когато стане нужда, да разискваме, бива ли да гласуваме или не, и още повече днесъ, когато вече разисквахме. Цѣльта на правилника е да спре разискването, а ние разисквахме, и трѣбваше само да се гласува. Заради това, азъ ще моля Народното Събрание да не вотира дали може да се гласува това предложение или не, а просто на просто да гласува предложението на г. Драгиева и да минемъ по-нататъкъ. Ще се приеме ли или не, то е другъ въпросъ.

Председателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Г-да народни представители! Азъ ще ви моля по причинитѣ, които обяснихъ одеѣтъ, да се произсете вие, дали ще трѣбва да се гласуватъ тия поправки или не. Освѣнъ двѣтѣ прибавки, които се четѣха,

има и една нова, която постъпи сега на масата на прѣдседателството отъ г. Д-ръ Миланова.

Х. Воневъ: Въ смисълъ, както говорихъ азъ: да се раздѣли п. 8 на двѣ части.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Прибавката на г. Миланова и г. Вонева има слѣдующето съдържание: (Чете.) „§ 16. Къмъ п. 8 отъ чл. 85 слѣдъ думитѣ „било за недвижими имоти“, да се прибави: които сж въ района на градската община.“

Както виждате, съ това прѣдложение се прави едно разграничение да се взематъ бери само върху тия имоти, които се продаватъ и които сж въ чертата на градската община. Азъ моля Събранието да рѣши тия три прибавки, които се прочетоха, да бждатъ наново гласувани или не. Азъ одевѣ обяснихъ мнѣнието на прѣдседателството, че съ прибавката на г. Згурева, която се отхвърли вчера, въпросътъ се разрѣшава, обаче, ако мислите вие, че този въпросъ не е разрѣшенъ, то тогава ще трѣбва да се гласуватъ тия прибавки. Така щото, ще моля тия господа, които сж на мнѣние, че съ прибавката на г. Згурева не се разрѣшава въпросътъ окончателно и че трѣбва да се гласуватъ наново тия прибавки, да си вдигнатъ ржката. (Меншество.) Не се приема.

Понеже нѣма вече никакви прибавки, които да сж постъпили на масата на прѣдседателството, то ще се пристъпи къмъ окончателното приемане, съ поименно гласуване, на законопроекта.

Секретаръ П. Шоповъ: (Чете поименния списъкъ и г. г. народнитѣ прѣдставители гласуватъ.)

М. Абаджиевъ — (отсѣтствува);

Н. Абаджиевъ — за;

П. Абрашевъ — (отсѣтствува);

И. Арнаудовъ — за;

А. Арсениевъ — (отсѣтствува);

С. Арсениевъ — (отсѣтствува);

Н. Вадински — за;

Х. Бакаловъ — противъ;

Т. Балабановъ — за;

М. Балтовъ — за;

Н. Веневъ — противъ;

Д. Благовъ — противъ;

А. Блажевъ — за;

И. Вобековъ — (отсѣтствува);

С. С. Вобчевъ — противъ;

М. Вожковъ — (отсѣтствува);

Х. Воневъ — противъ;

Т. Бурмовъ — за;

С. Бурмовъ — (отсѣтствува);

А. Буровъ — противъ;

П. Бѣчваровъ — (отсѣтствува);

Г. Вѣльовъ — за;

Г. Василевъ — противъ;

И. Василевъ — (отсѣтствува);

Кара Хр. Василевъ — (отсѣтствува);

И. Веселиновъ — противъ;

Т. Влайковъ — (отсѣтствува);

И. Воденчаровъ — (отсѣтствува);

Д. Вѣлчевъ — (отсѣтствува);

Х. Върбеновъ — за;

П. Вѣжаровъ — (отсѣтствува);

Н. Габровски — (отсѣтствува);

А. Геневъ — (отсѣтствува);

И. Георговъ — (отсѣтствува);

И. Георгиевъ — противъ;

М. Георгиевъ — за;

И. Гешовъ — (отсѣтствува);

Н. Гимиджийски — за;

К. Господиновъ — за;

А. Груевъ — (отсѣтствува);

И. Гърковъ — за;

Н. Дечевъ — за;

К. Диловски — за;

В. Димчевъ — противъ;

В. Димитровъ — противъ;

Д-ръ Г. Гаговъ — за;

Д-ръ Н. Геннадиевъ — за;

Д-ръ П. Гудевъ — противъ;

Д-ръ С. Даневъ — за;

Д-ръ К. Икономовъ — за;

Д-ръ К. Милановъ — противъ;

Д-ръ Д. Милковъ — противъ;

Д-ръ С. Мирковъ — за;

Д-ръ Д. Молловъ — за;

Д-ръ П. Ношковъ — за;

Д-ръ А. Радевъ — за;

Д-ръ А. Ходжевъ — за;

К. Досевъ — (отсѣтствува);

М. Доспатски — (отсѣтствува);

Д. Драгиевъ — противъ;

П. Драгулевъ — (отсѣтствува);

Л. Дуковъ — за;

Д. Дяковъ — (отсѣтствува);

И. Еневъ — за;

Я. Забуновъ — (отсѣтствува);

Г. Згуревъ — (отсѣтствува);

П. Златаровъ — (отсѣтствува);

Д. Зографски — (отсѣтствува);

М. Игнатовъ — (отсѣтствува);

Д. Икономидисъ — за;

С. Ицковъ — за;

П. Калинковъ — (отсѣтствува);

К. Калчовъ — (отсѣтствува);

С. Калчовъ — за;

Х. Камбуровъ — за;

А. Каназирски — (отсѣтствува);

М. Каравасилевъ — за;

П. Каравеловъ — (отсѣтствува);

Д. Карамановъ — противъ;

А. Каранешевъ — (отсѣтствува);

И. Карастояновъ — за;

К. Кафеджийски — противъ;

О. Кечели — за;

Г. Кирковъ — противъ;

В. Кобуровъ — противъ;

П. Ковачевъ — (отсѣтствува);
 Д. Колевъ — противъ;
 Ан. Коновъ — (отсѣтствува);
 Ат. Коновъ — противъ;
 Г. Константиновъ Палата — (отсѣтствува);
 Н. Константиновъ — (отсѣтствува);
 Б. Кръстевъ — за;
 Г. Кутинчевъ — за;
 Г. Кърджиевъ — за;
 Н. Лазаровъ — за;
 С. Лафчиевъ — противъ;
 Н. Лефтеровъ — (отсѣтствува);
 А. Людскановъ — за;
 М. Маджаровъ — (отсѣтствува);
 К. Малевъ — противъ;
 Х. Мановъ — за;
 Д. Манчовъ — за;
 Д. Марковъ — противъ;
 Н. Марковъ — (отсѣтствува);
 П. Марковъ — (отсѣтствува);
 С. Махмудовъ — за;
 М. Месудовъ — (отсѣтствува);
 М. Милевъ — (отсѣтствува);
 Б. Минчовъ — противъ;
 К. Мирски — противъ;
 С. Митовъ — (отсѣтствува);
 Т. Михайловъ — (отсѣтствува);
 Х. Бей Мустафа Бейовъ — (отсѣтствува);
 Н. Мушановъ — противъ;
 В. Наковъ — (отсѣтствува);
 Е. Начевъ — противъ;
 Н. Начовъ — (отсѣтствува);
 Т. Начовъ — (отсѣтствува);
 С. Недевъ — (отсѣтствува);
 Х. Неджибъ Бей — (отсѣтствува);
 И. Нейчовъ — (отсѣтствува);
 Т. Орловъ — за;
 М. Павловъ — (отсѣтствува);
 П. Пановъ — (отсѣтствува);
 Г. Пасаровъ — за;
 Г. Пеневъ — за;
 Д. Петковъ — за;
 И. Петровъ — за;
 П. Петринъ — за;
 И. Пецовъ — (отсѣтствува);
 П. Пешевъ — (отсѣтствува);
 С. Пипевъ — (отсѣтствува);
 С. Пиралковъ — противъ;
 В. Поповъ — (отсѣтствува);
 Вен. Поповъ — противъ;
 Д. К. Поповъ — за;
 И. Поповъ — за;
 Н. Поповъ — за;
 И. Пъневски — за;
 Н. Рашеевъ — (отсѣтствува);
 С. Савовъ — (отсѣтствува);
 Н. Савчевъ — противъ;
 Я. Савъзовъ — противъ;
 О. Бей Сали Бейовъ — (отсѣтствува);
 А. Самоковлийски — за;

М. Сарафовъ — за;
 Ф. Симиловъ — за;
 С. Славовъ — (отсѣтствува);
 А. Славчовъ — (отсѣтствува);
 И. Соколовъ — противъ;
 В. Стаменовъ — за;
 А. Станчовъ — противъ;
 В. Статковъ — (отсѣтствува);
 М. Стояновъ — за;
 Т. Стояновъ — за;
 А. Страшимировъ — противъ;
 М. Такевъ — за;
 Ц. Таслаковъ — за;
 П. Тенчевъ — (отсѣтствува);
 Т. Теодоровъ — противъ;
 Ю. Теодоровъ — за;
 П. Тодоровъ — за;
 Х. Тодоровъ — за;
 Д. Тоневъ — за;
 Х. Тоневъ — (отсѣтствува);
 Д. Тончевъ — (отсѣтствува);
 Г. Трифоновъ — за;
 И. Тянковски — за;
 Н. Узунъ — за;
 А. Урумовъ — за;
 Т. Фератовъ — за;
 Г. Филиповъ — за;
 Д. Филовъ — противъ;
 А. Франги — за;
 Е. Хасановъ — за;
 В. Христовъ — противъ;
 Д. Христовъ — за;
 Н. Христовъ — за;
 М. Хюсеиновъ — (отсѣтствува);
 Д. Цанковъ — за;
 Н. Цановъ — противъ;
 П. Чаушовъ — (отсѣтствува);
 Н. Шивачевъ — за;
 Т. Шипковъ — за;
 П. Шоповъ — за;
 Ю. Юсуфовъ — за;
 Д. Яблански — противъ;
 Б. Якововъ — за.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Гласувать за 79, противъ 40, отсѣтствувать 69. Събранието приема законопроекта за измѣнението закона за градскитѣ общини.

Сега пристѣпваме къмъ третото четене на законопроекта за измѣнение закона за селскитѣ общини.

Секретаръ П. Шоповъ: (Чете.)

„Законъ

за измѣнение закона за селскитѣ общини.

§ 1. Къмъ чл. 2 се прибавя слѣдующата алинея: Промѣняване имената на селата или колибитѣ става по законодателенъ редъ.

Къмъ забѣлжката на сѣщия членъ, при думата „бранища“, се прибавя: и други недвижими имоти, а на края се прибавя: и отчуждаването имъ не може да стане, освѣнъ по реда, посоченъ въ чл. 46. Изключение се допуца само за селата, които се присъединяватъ къмъ столицата и на които меритъ се сливатъ съ градската.

§ 2. Къмъ чл. 3 се прибавя слѣдующата нова алинея: Въ случай че нѣкоя община не изпълни това условие, окръжниятъ управителъ внася въ най-близката сесия на окръжния съвѣтъ предложение да се унищожи и присъедини изцѣло или по части къмъ най-близкитѣ общини. Постановленията на съвѣта по този предметъ се изпращатъ Министру на Вътрѣшнитѣ Работи за утвърждение.

§ 3. Чл. 4 се отмѣня, а чл. 5, който става 4, се измѣня така: Измѣнения въ състава на общинитѣ (закриване и откриване общини, отцѣпване села отъ едни общини и присъединяване къмъ други) може да ставатъ само единъ пътъ въ петъ години — петъ мѣсеца прѣди деня, когато се извършва всеобщо прѣбровяване на населението. Ако нѣкое село поиска да се отцѣпи отъ една община, за да се присъедини къмъ друга, или да образува самостоятелна община, то се отнася до окръжния управителъ, който, слѣдъ като изучи въпроса всестранно на мѣстото, за да се види дали това е желание на населението и селото може да издържа община, внася го на разглеждане въ окръжния съвѣтъ. Рѣшението на съвѣта се праща Министру на Вътрѣшнитѣ Работи, който, ако го одобри, прѣдставя го на Княза за утвърждение съ указъ.

§ 4. Въ чл. 6, който става 5, думитѣ „княжески указъ“ се замѣнятъ съ „министерска заповѣдь“.

§ 5. Новъ чл. 6. Когато частъ отъ земята (ниви, ливади, бранища, лозя, градини и пр.), която влиза въ землището на едно село или градъ, се купи цѣла или най малко $\frac{1}{5}$ отъ жителитѣ на друго съседно село или градъ, тя се отцѣпва отъ землището на първото и се присъединява къмъ онова на второто, но само ако се допира до неговото землище. Отцѣпването става съ княжески указъ, по прѣдставление отъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи.

§ 6. Чл. 7 се измѣня така: Когато нѣкоя община или частъ отъ община се присъедини къмъ друга, по уреждане общитѣ имъ интереси се постановява споредъ чл. 5, а допълнението на общинския съвѣтъ става по този начинъ:

Общинскиятъ съвѣтъ на оная община, отъ която се отцѣпватъ части, се допълня съ лица отъ слѣдующитѣ, подиръ утвърденитѣ кандидати въ сѣщата община, жители на останалитѣ ѣ части, съразмѣрно съ числото на населението въ тѣзи послѣднитѣ; въ случай че, освѣнъ утвърденитѣ за членове въ съвѣта, други кандидати нѣма, или има, но сж получили по-малко гласове отъ половината на гласовѣтъ на утвърденъ членъ, а остана-

литѣ членове сж по-малко отъ половината на цѣлото, споредъ закона, число, произвежда се новъ изборъ.

Общинскиятъ съвѣтъ на оная община, къмъ която се присъединява нѣкое село, се допълня съ членоветѣ отъ новоприсъединеното село; въ такъвъ случай общинскиятъ съвѣтъ се измѣня, като се оставятъ толкова членове отъ присъединеното село, както и толкова членове отъ общината, къмъ която става присъединението, колкото се пада по закона, наспроти населението (чл. 13).

§ 7. Къмъ пунктъ 3 на чл. 11 се прибавя забѣлжка: Хранитѣ за общинския хамбаръ се събиратъ съразмѣрно съ произведенията на жителитѣ и се даватъ, въ случай на нужда, взаемообразно на нуждающитѣ се, които сж длъжни да върнатъ полученото по вършидба. Всѣка година, слѣдъ вършидба, останалата ланска храна, по рѣшение на общинския съвѣтъ, се размѣнява съ нова, която, заедно съ върнатата отъ ония, на които е била дадена прѣзъ годината, съставя новия запасъ.

Депозитнитѣ храни, както и общинскитѣ бикове, жрѣбци, овни и нерѣзи, нужни за подобрене на скотовѣдството, не подлежатъ на отчуждение за общински дългове.

Забѣлжка 1. Особенъ правилникъ издаденъ отъ Министерството на Търговията и Землеустроителното ще опредѣли реда, по който става събирането, наценето, размѣняването и раздаването хранитѣ отъ общинскитѣ хамбари.

Забѣлжка 2. Всѣка община е длъжна да има общинска библиотека, за издържането на която вписва суми въ бюджета си. Тамъ, дѣто има библиотека основана и издържана отъ нѣкоо дружество, общината дава помощъ. Ако общинскиятъ съвѣтъ не впише въ бюджета на общината сума за издържането на библиотека, или помощъ за основаната и издържана такава отъ дружеството, и въ единия и въ другия случай потребната сума се вписва задължително въ бюджета отъ надлежното мѣсто, което утвърждава той послѣдния.

§ 8. Къмъ чл. 13 се прибавя: Въ съставнитѣ общини окръжниятъ съвѣтъ опредѣля кое село (махала, колиби) колко съвѣтници ще даде наспроти числото на жителитѣ. Ако на нѣкое село, поради малочислеността му, не се пада нито единъ съвѣтникъ, то избира съ друго съседно.

§ 9. Чл. 17 се измѣня така: За кметъ и помощникъ може да бѣде избранъ само онзи съвѣтникъ, който знае да чете и пише на официалния езикъ. Въ иноезичнитѣ общини се допуца кметътъ и помощникътъ му да бѣдатъ грамотни не на официалния езикъ. Кметътъ и помощникътъ му се утвърждаватъ съ заповѣдь отъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи.

§ 10. Чл. 20 се измѣня така: Кметътъ и помощникътъ му могатъ да бѣдатъ уволнявани прѣди изтичане врѣмето, за което сж избрани, по самоволно подаване оставката си или по мотивирано недовѣрие, изказано отъ общинския съвѣтъ. И въ двата случая веднага се пристѣпва къмъ избиране други лица, протоколитѣ се съставятъ въ два екземпляра, отъ които единиятъ се прѣдставя, чрѣзъ окръжния управителъ, Министру на Вътрѣшнитѣ Работи за утвърждение (чл. 17).

Уволненият кметъ или помощникъ остава членъ на съвѣта.

Когато се разисква въпросътъ за недовърне, заинтересованиятъ кметъ или помощникъ може да присъствува въ заседание и да взема участие въ прѣвѣнията, но не може да прѣдседателствува. Недовърнето се счита правилно, ако за него сж подали гласъ повече отъ половината на всичкитѣ членове отъ съвѣта.

§ 11. Чл. 21 се измѣня така: Възбуждането углавно прѣслѣждане срѣщу кметове, кметски помощници, кметски намѣстници и членове на общински съвѣти за прѣстѣпления и нарушения, отнасящи се до тѣхната служба, както и даването имъ подъ сждъ, става по реда, указанъ въ закона за углавното сждопроизводство, безъ да се иска разрѣшение отъ министра или отъ друго нѣкое началствуващо лице.

§ 12. Чл. 22 се измѣня така: Кметъ или помощникъ, даденъ подъ сждъ за прѣстѣпление извършено при изпълнение служебни обязанности, ако прокурорътъ поиска, отстранява се отъ длъжността си, и това повлича слѣдъ себе си тозъ часъ прѣкращение възнаграждението му прѣзъ всичкото врѣме, додѣто трае слѣдствието и сжденето. Ако се оправдае, връща се на службата си, стига да не е изтекълъ срокътъ, за който е избранъ; ако ли се осжди, уволнява се окончателно.

§ 13. Чл. 23 се измѣня така: Общинскиятъ съвѣтъ се разтуря отъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи, прѣди да изтече срокътъ, за който е избранъ, само когато повече отъ половината общински съвѣтници си дадатъ оставката или бждатъ отстранени по искане отъ сждебнитѣ власти, поради даването имъ подъ сждъ, и кандидатитѣ, които идатъ слѣдъ тѣхъ по числото на гласовѣтъ, не сж получили поне половината отъ най-малкото гласове, дадени за утвърденъ членъ.

За изпълнение длъжността на общинско управление, додѣто се избере новъ общински съвѣтъ, окръжниятъ управителъ, съ съгласие на окръжната постоянна комисия, назначава една тричленна комисия, взета измежду грамотнитѣ избиратели на общината, освѣтъ ония отъ разтурения съвѣтъ.

§ 14. Чл. 25 се измѣня тѣй: Всички членове на съвѣта служатъ безплатно, освѣтъ кметътъ и помощникътъ му, на които се плаща годишно възнаграждение въ размѣръ, опрѣдѣленъ отъ общинския съвѣтъ и утвърденъ въ бюджета.

Размѣрътъ на годишното възнаграждение за кмета не може да бжде повече отъ 1.200 л., а на помощника му — повече отъ $\frac{2}{3}$ на кметовото.

Вънъ отъ това възнаграждение, никакво друго, подъ какъвто видъ или название и да би било, не може да се дава кмету или помощнику.

§ 15. Чл. 26 се измѣня така: Когато кметътъ отсъствува по служба или въ отпускъ, замѣства го помощникътъ му. Сжщо така той се замѣства отъ помощника си и когато е отстраненъ отъ длъж-

ностъ, по възнаграждение въ такъвъ случай не получава прѣзъ всякото врѣме на отстранението. А помощникътъ получава само своята заплата.

§ 16. Новъ чл. 27. Отпуски съ заплата кмету се разрѣшаватъ само тѣй, че да не съставятъ въ обща сложностъ повече отъ единъ мѣсецъ въ годината. За излизнитѣ дни, както и за проероченитѣ и за продълженията, при всеки случай отдѣлно, кметътъ не получава заплата.

§ 17. Новъ чл. 28. Когато се командирова въ служебна работа въ Книжеството или задъ граница, кметътъ и помощникътъ му получаватъ пътни и дневни пари споредъ закона за чиновницѣтъ.

За ходене до околниското сѣдалище не се плащатъ пътни и дневни пари.

§ 18. Глава IV, общински избори, освѣтъ чл. чл. 33—36, като отмѣнена съ избирателния законъ, се заличава, вслѣдствие на което глави V—X ставатъ IV—IX, подъ същитѣ заглавия.

§ 19. Къмъ чл. 33, който става 29, слѣдъ думитѣ „сждебни засѣдатели“, се прибавя: народни прѣдставители и членове на окръжния съвѣтъ, а чл. 34 става 30 и се измѣня така: Кметътъ не може самъ, нито чрѣзъ други лица, да държи кръчма или кафене въ района на общината си.

§ 20. Чл. чл. 35 и 36 ставатъ 31 и 32.

§ 21. Чл. чл. 48—59 ставатъ 33—44, като къмъ тоя послѣдния се прибавя забѣлѣжка 2: Ако до единъ мѣсецъ отъ изпращане постановлението управителю не послѣдва отмѣнение, постановлението влиза въ сила.

§ 22. Чл. 60 става 45 и се измѣня така: Когато общинскиятъ съвѣтъ не остане доволенъ отъ мѣнѣнето на окръжния управителъ по нѣкое рѣшение, той може да се оплаче прѣдъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи, който рѣшава окончателно.

§ 23. Чл. 61 става 46 и се измѣня така: Рѣшенията по сключване заеми се одобряватъ по законодателенъ редъ, ако заемътъ прѣвишава сумата 5.000 л., или съ книжески указъ, по докладъ отъ Министра на Вътрѣшнитѣ Работи, ако е за 5.000 л. и по-малко. Заемитѣ не могатъ да бждатъ употребени за друго, освѣтъ за цѣльта, за който сж сключени. Съ книжески указъ се утвърдяватъ и рѣшенията върху отчуждение и замѣнение общински недвижими имоти.

§ 24. Чл. чл. 62—72 включително ставатъ 47—57.

§ 25. Чл. 73 става 58 и се измѣня така: Когато кметътъ откаже или прѣнеобрѣне да изпълни нѣкои отъ длъжноститѣ, които му се налагатъ отъ законитѣ, окръжниятъ управителъ, слѣдъ като му напомни писмено два пати наредъ, глобява го съ мотивирана заповѣдъ до $\frac{1}{4}$ отъ мѣсечното му възнаграждение за въ полза на общинската каса, а ако и слѣдъ това отказва, окръжниятъ управителъ назначава измежду чиновницѣтъ въ окръга едно лице, за да извърши работата. На това лице вѣнѣшниятъ кметъ плаща пътни и дневни пари въ прѣвѣдения отъ закона за чиновницѣтъ размѣръ.

Заповѣдитѣ за глобитѣ могатъ да се обжалватъ прѣдъ Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи въ 7-дневенъ срокъ отъ датата на съобщението имъ кмету.

Ако виновниятъ кметъ откаже да заплати глобитѣ или пѣтнитѣ и дневни пари, тѣ се събиратъ по принудителенъ начинъ като държавнитѣ даждия.

§ 26. Чл. чл. 74—78 включително ставатъ 59—63, а чл. 79 се отмѣня.

Въ чл. 70 слѣдъ думитѣ „окръжната постоянна комисиия“ се прибавя:

При съставяне общинския бюджетъ, трѣбва да се вписватъ въ разходната му часть и сумитѣ по изпълнителнитѣ листове противъ общината, подадени отъ взыскателитѣ въ общинското управление; въ противенъ случай тѣ се вписватъ по длъжностъ отъ надлежния окръженъ управителъ.

Ако взыскането не надминава $\frac{1}{10}$ отъ приходния бюджетъ на общината, трѣбва непремѣнно да се прѣдвиди въ бюджета и нужниятъ кредитъ за пълното му изплащане. Ако ли надминава $\frac{1}{10}$ отъ приходния бюджетъ, тогава трѣбва да се прѣдвиди кредитъ равенъ поне $\frac{1}{10}$ отъ сѣщия бюджетъ, като остатъкътъ отъ взыскането остава въ тежестъ на послѣдующитѣ общински бюджети. Въ случай на повече изпълнителни листове, кредитътъ се разпрѣдѣля съразмѣрно съ взыскането на всѣки единъ отъ тѣхъ.

Ако прѣдвиденото въ бюджета взыскане не бѣде докрай на бюджетното упражненіе изплатено на взыскателя, окръжниятъ управителъ прави потребното за удовлетворение взыскането отъ общинскитѣ налози и врѣхнини.

§ 27. Пунктъ 7 на чл. 80, който става 64, се отмѣня, понеже влиза въ новия п. 14 на сѣщия членъ; пунктъ 9, който става 8, се измѣня така: отъ правото за теглене и мѣрене стокитѣ по 2 ст. на всѣки 10 килограма отъ 50 килограма нагорѣ и по $1\frac{1}{2}$ ст. на всѣки двоенъ декалитъръ, когато това става съ официалната тегилка и мѣрилка, и то само по поискване отъ продавача или купувача; пунктъ 10 се отмѣня, вслѣдствие на което п. п. 11—15 включително ставатъ 9—13, а слѣдъ това се прибавятъ нови пунктове: 14) добавъчни стотинки (врѣхнини), които се налагатъ на всички данъкоплатци въ общината въ слѣдующия размѣръ: не повече отъ 50% върху патентитѣ за отваряне крѣчи, кафенета и хотели; не повече отъ 30% върху данъка за занаятия и върху данъка за сградитѣ, и не повече отъ 15% върху поземелния налогъ, както и върху всички други държавни прѣки даждия; 15) стойността на продаденитѣ недвижими имоти; 16) заемитѣ, направени въ името на общината, и 17) приходъ отъ карьеритѣ, както и всички други случайни доходи.

§ 28. Чл. 81, който става 65, се измѣня така: Когато прѣдстои да се прѣдприеме съграждането училище, църква, мостъ или други сгради отъ общественъ интересъ въ едно село, или пъкъ има да се изплащатъ общински дългове, ако редовнитѣ приходи не стигатъ, позволява се да се разхвърля

на жителитѣ въ това село или въ общината извънредна врѣхнина специално за тая цѣль.

Тая врѣхнина не може да надмине размѣра на редовната, и налагането ѝ става само съ одобрение на окръжния съвѣтъ.

§ 29. Новъ чл. 66. Размѣрътъ на врѣхнината, която се налага на жителитѣ отъ разни общини за имотитѣ, що иматъ въ землището на една община (паракендета), не може да надминува размѣра на редовната врѣхнина, която се налага на жителитѣ отъ тая община.

§ 30. Чл. 82 става 67 и се измѣня така: Съ изключение на общинскитѣ врѣхнини, които се събиратъ заедно съ държавнитѣ даждия и се прѣдаватъ кмету, всички други приходи се събиратъ отъ кмета съ помощта на писаря, а пъкъ въ селата, които не сѣ центръ на община — отъ кметския намѣстникъ, но винаги съ съгласие и подѣ отговорностъ на кмета.

Кметътъ и помощникътъ му, щомъ бждатъ утвърдени за такива, прѣди да встъпятъ въ длъжностъ, даватъ гаранции съгласно закона за държавнитѣ чиновници въ размѣръ 2.000 л. кметътъ и 1.000 л. помощникътъ, ако общинскиятъ бюджетъ надминава 5.000 л., или въ размѣръ 1.000 л. кметътъ и 500 л. помощникътъ, ако бюджетътъ е по-малкъ отъ 5.000 л.

Гаранциитѣ се разглеждатъ и пазятъ отъ държавнитѣ контролѣорства.

§ 31. Чл. 83 става 68, а чл. 84 се отмѣня.

§ 32. Чл. 85 става 69, а чл. 86 се отмѣня.

§ 33. Чл. чл. 87, 88 и 89 ставатъ 70, 71 и 72, а втората алинея на чл. 90, който става 73, се измѣня тѣй: Ако сумата по нѣкой параграфъ отъ бюджета се окаже недостатъчна, може да се допълни отъ параграфа за непрѣдвиденитѣ, въ който се прѣдвижда кредитъ най-много 4% отъ общата сума на бюджета; това допълване трѣбва да става по рѣшение на общинския съвѣтъ.

§ 34. Чл. 91, който става 74, се измѣня тѣй: Кметовѣтъ сѣ длъжни да приготвятъ, съ помощта на писаритѣ, ежегодно най-късно до 15 май годишния отчетъ за изтеклото бюджетно упражненіе и да го прѣдставятъ, заедно съ всички окладни списъци и смѣтки, разписки и други документи, които подкрѣпятъ приходитѣ или оправдаватъ разходитѣ, въ общинския съвѣтъ за разглеждане.

За неизпълнение това задълженіе виновниятъ кметъ или писаръ се наказва отъ окръжния управителъ съ глоба до 50 л. въ полза на общината, а ако и слѣдъ това отчетътъ не бѣде прѣдставенъ, глобата се удвоява.

Съвѣтътъ е длъженъ, въ продължение на единъ мѣсець, да разгледа отчета, като изложи резултата отъ това въ особено постановление, слѣдъ което кметътъ го изпраща, заедно съ постановлението на съвѣта, чрѣзъ околийския началникъ, въ окръжната постоянна комисиия за всестранна провѣрка.

При провѣрката на отчетитѣ взема участие финансовиятъ началникъ или неговъ прѣдставителъ и окръжниятъ счетоводителъ.

Разногласията между окръжната постоянна комисиия и финансовия началник се разрѣшаватъ отъ Сметната Палата.

§ 35. Чл. чл. 92 и 93 ставатъ 75 и 76, а къмъ чл. 94, който става 77, се прибавя забѣлжката: Върховната Сметна Палата разглежда и се произнася само върху спорните точки.

§ 36. Новъ чл. 78. Окончателниятъ постановления по отчетитъ се изпълнятъ както ония сирѣмъ държавнитъ отчетници.

§ 37. Новъ чл. 79. Неиздѣлжениятъ кметъ или помощникъ сж отговорни не само съ гаранцията, но и съ всичкитъ си движими и недвижими имоти.

§ 38. За писаръ може да бѣде лице, което е издържало изпитъ прѣдъ една комисия, назначена отъ окръжния управителъ.

§ 39. Чл. чл. 96—100 включително ставатъ 81—85, а чл. 101 става 86 и се измѣня така: Съ настоящия законъ се отмѣня останалата и още не отмѣнена частъ отъ закона за окръжната и общинска връхнини отъ 13 декемврий 1894, а така сжщо — и всички закони и наредби, които се отнасятъ до устройството на общинитъ и му противорѣчатъ.

§ 40. Чл. 102 се заличава.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Има думата г. Бобчевъ.

С. С. Бобчевъ: Законътъ за селскитъ общини ще бѣде прилаганъ отъ г. Министра на Вжтрѣшнитъ Работи. Той е именно властенъ да тълкува този законъ почти по свое усмотрѣние, като има прѣдъ видъ ония дебати, които станаха въ Народното Събрание. За народното прѣдставителство въ този моментъ ми се чини, че заслужава да му се даде едно обяснение, като какво тълкувание ще бѣде добъръ да даде г. Министерътъ на Вжтрѣшнитъ Работи на § 30, а именно чл. 82, който става чл. 67 и който се касае за гаранцитъ, които се искатъ занапрѣдъ отъ кметоветъ на селскитъ общини. Въпросътъ е доста лсенъ: всѣки единъ организационенъ или процесуаленъ законъ, всѣки единъ законъ отъ общъ поредѣкъ, въ който се внася извѣстно улучшение — прѣдполага се, че и той законъ внася извѣстно улучшение на работитъ, — той не може освѣнъ да се прилага отъ момента, въ който той влѣзе въ дѣйствие, отъ момента, въ който той влѣзе въ сила. Сега единъ въпросъ, обаче, който естествено ще се постави: щатъ ли и кметоветъ, които сега сж нече избрани, да бѣдатъ задѣлжени да дадатъ тая гаранция или не? Какъ ще тълкува това г. Министерътъ на Вжтрѣшнитъ Работи, ще ли той да изиска — понеже законътъ, щомъ влѣзе въ сила, трѣбва да се прилага, — ще ли да изиска и отъ тия кметове да внесатъ тая необходима, съгласно закона, гаранция?

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Г-нъ Бобчевъ! Г-нъ Министерътъ на Вжтрѣшнитъ

Работи даде своитъ пояснения на този членъ вчера, а независимо отъ туй, за да може да се дебатира по въпроса, който Вие повдигате, на основание чл. 48 отъ правилника, трѣбва да има писмено прѣдложение

С. С. Бобчевъ: Не е истина. Едно обяснение може да прѣкрати всѣкакви разисквания, защото, ако чуя г. министърътъ да ми каже, че нѣма да се прилага този законъ на сегашнитъ кметове, ще направя тогава моето прѣдложение. Само за избѣгване на всѣкакви прѣдложения и разисквания, азъ бихъ желалъ, ако желае г. Министерътъ на Вжтрѣшнитъ Работи да каже нѣщо по тоя въпросъ.

Министъръ А. Людекановъ: Г-нъ Бобчевъ е юристъ и знае, че щомъ се гласува единъ законъ, азъ не мога да не го изпълня. Ще го изпълня и ще искамъ гаранция отъ кметоветъ.

С. С. Бобчевъ: Нѣмамъ нищо.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Прѣди да пристѣпимъ къмъ гласуване законопроекта, на основание чл. 48 отъ правилника, понеже има постѣжило едно прѣдложение за поправки и прибавки отъ г. Колева, подписано отъ нужното число народни прѣдставители, то азъ понапрѣдъ ще прочета и прѣдложъ на обсъждане тия поправки и прибавки и слѣдъ туй ще се пристѣпимъ къмъ гласуване. Прѣдложението на г. Колева се състои отъ нѣколко точки.

Най-напрѣдъ къмъ § 5 г. Деню Колевъ прѣдлага да се прибави новъ чл. 6, който има слѣдующето съдържание: (Чете.) „Когато частъ отъ земята (пиви, ливади, бравница, лози, градини и пр.), които влиза въ землището на едно село или градъ, се купи цѣла или най-малко половината отъ извѣстна мѣстность, или цѣлото землище отъ жителитъ на друго съседно село или градъ, послѣдното има право на ползуване отъ „паша“ и „водоной“ на добитѣка си, както и нѣвротъ, но само ако се донира до неговото — на второто село — землище.“

Ако обича г. Деню Колевъ, да поленя своята поправка.

Д. Колевъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ ще кажа само нѣколко думи. Съ § 5, новъ чл. 6, както е редактиранъ сега въ законопроекта, мисли, че ще се създадатъ много неприятности. Защото, доколкото азъ разбирамъ, съ този параграфъ се гони цѣльта, щото връхнинитъ да се планцатъ тамъ, къдѣто стопанитъ на имотитъ живѣятъ. Но, както е редактиранъ параграфътъ, много мѣчно ще се раздѣлѣятъ тѣзи земища и вѣрвамъ, още съ влизането на закона въ сила, ще почнатъ да се явяватъ много неприятности; още отъ утрѣ, може би, ще трѣгнатъ заявления за отцѣпвания на подобни имоти. Но понеже въпросътъ е за връхнината, то азъ направихъ прѣдложение, щото думата „отцѣпватъ“ да се заличи, а да си останатъ имотитъ

въ старитѣ землища, а жителитѣ и на двѣтѣ села да се ползватѣ солидарно отъ паша и водопой на добитѣка си отъ тѣзи мѣстности, въ които иматѣ купени имоти паракендоплатцитѣ.

А колкото се отнася за връхнината, азъ съмъ споменалъ по какъвъ начинъ може да се събира въ § 29. Защото нѣкои отъ господата се опасяватъ; тѣй напр.: ако азъ съмъ софийски жителъ и притежавамъ въ землището на с. Горна-Баня имоти, то да плащамъ връхнината пакъ въ Горнобанската община, но въ размѣръ колкото щѣхъ да плащамъ и въ Софийската, ако имотитѣ ми бѣха въ Софийското землище. Но понеже нѣкои казватъ, че общинитѣ, въ които имало паракендета отъ другитѣ села, ги облагатъ по-високо въ своитѣ райони, азъ мисля ще бѣде по-добрѣ, щото, когато се утвърждава бюджетътъ напр. на Софийската градска община, на която съмъ и членъ, кметътъ да прѣдстави свѣдѣния на Горнобанския кметъ, колко е връхнината въ София, и она кметъ, т. е. Горнобанскиятъ, да разхвърли на паракендетата отъ София толкова, колкото щѣха да плащатъ въ Софийската община.

Освѣтъ това, направихъ друго едно прѣдложение по деюзита. (Министъръ А. Людскановъ: За него послѣ, като се прочете!) Добрѣ. Азъ давамъ обяснение и по § 29; защото нѣкои отъ г. г. народнитѣ прѣдставители може би ще се съмнятъ въ тази първа бѣлѣжка относително за връхнината и нѣма да ме поддържатъ, затуй азъ казвамъ за водопой и паша. Защото азъ знамъ, че много отъ господата искатъ да притежатъ тѣзи земи къмъ селата, където стопанитѣ имъ живѣятъ, а въ такъвъ случай ще съборимъ много общини. И вие трѣбва да върватъ това, при всичко че не го обяснихте както други господа. Но отъ утрѣ или други день ще видите, че на вашата глава ще се стручатъ сума заявления. Защото имаме много примѣри както съ меритѣ, така и съ наптитѣ, а колкото отъ опасността за връхнината въ § 29, обяснявамъ по-дробно начина за разхвърлянето ѝ.

Тѣй че, по § 5 ще мѣля да се съгласите да приемете тази редакция, която азъ прѣдлагамъ. А колкото за връхнинитѣ, по-надолу, т. е. въ § 29, азъ обяснявамъ по какъвъ начинъ може да се разхвърли и събира и вървамъ, че г. г. народнитѣ прѣдставители ще се убѣдятъ, че това е много справедливо. Защото азъ знамъ това отъ практика и мисля, че по-лесно ще може да се приложи така, а иначе, както е членътъ, съ отцѣпване на земитѣ, азъ ви казвамъ, че се увеличава кавгата и ще има убийства. Ако искате, приемете това мое прѣдложение.

Министъръ А. Людскановъ: Вие знаете, че Вашитѣ бѣлѣжки, които бѣха справедливи, азъ ги възприехъ онзи день; обаче въпросътъ, който сега повдигате, се дебатира дълго и широко при второто четене. Ние съ тоя законопроектъ не засѣгаме нито водопойтѣ, нито наптитѣ. То е въпросъ на закона за земитѣ — съвсѣмъ другъ законъ. Ние тукъ туряме едно малко начало за уреждане въпроси

за паракендоплатцитѣ. Този е само въпросътъ; нищо повече. По отношение на общинитѣ, дѣто иматъ паракендета, само туй поменаваме; повече нищо. Въпросътъ за пашата и водопоя нито засѣгаме, нито имаме право да засегнемъ. Затова не мога да приема Вашето прѣдложение.

Д. Колевъ: Г-нъ министре! Ние не се разбираме. Прѣдставѣте си, че азъ имамъ въ вашето землище имотъ и се допира до землището на моето село. (Министъръ А. Людскановъ: Добрѣ.) И, споредъ сегашната редакция на § 5, ще го отцѣпи и запиша въ моето село, съ една рѣчь ще го взема отъ вашето село и, щомъ го взема, вие нѣмате право да пушате вашия добитѣкъ на паша и водопой въ имота ми. (Министъръ А. Людскановъ: Ако се допира до нашето землище?) Да, ако се допира. Но какъ ще се опрѣдѣлятъ границитѣ, когато по никакъвъ начинъ не е възможно това?

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Поставямъ на гласуване прибавката, прѣдложена отъ страна на г. Колева.

Който е за приемането ѝ, да си вдигне ржката. (Меншество.) Не се приема.

Друга една прибавка има къмъ § 7. Тя има слѣдующето съдържание: (Чете.) „Къмъ пунктъ 3 на чл. 11 се прибавя забѣлѣжката: Хранитѣ за общинския хамбаръ се събиратъ, по рѣшение на общинския съвѣтъ, отъ всички жители, членове на общината, съразмѣрно съ числото на декаритѣ имъ работни земи — ниви, ливади и градини, — макаръ и да се намиратъ въ чужди землища, и се даватъ, въ случай на нужда, взаимнообразно на нуждающитѣ се, които сж длѣжни да върнатъ полученото по вършидба. Всѣка година, слѣдъ вършидба, останалата ланска храна, по рѣшение на общинския съвѣтъ, се замѣнява съ нова, която, заедно съ върнатата отъ ония, на които е била дадена прѣвъ годината, състави новия запасъ. Часть отъ тѣзи храни могатъ да бждатъ продани за нѣкоя необходима общинска нужда, обаче това става по рѣшение на общинския съвѣтъ и съ одобрението на Министра на Вътрѣшнитѣ Работи.“

Ако желае г. Деню Колевъ, да поясни тази своя прибавка.

Д. Колевъ: Г-да народни прѣдставители! Ще дамъ нѣкои обяснения и по този параграфъ и ваша воля остава да го приемете или не. Въ този параграфъ е казано, че хранитѣ се събиратъ съразмѣрно съ произведеното, понеже върху произведенията е невъзможно да се разклажда депозитна храна. Затуй азъ направихъ нѣкои други обяснения, щото хранитѣ, когато се разхвърлятъ, да се разхвърлятъ съразмѣрно съ числото на декаритѣ на всѣки единъ притежателъ. И то защо? Защото тѣзи храни се събиратъ, въобще, отъ по-состоятелнитѣ, за да се издържатъ по-бѣднитѣ, а ако

вземемъ да ги събираме, както е казано, на къща, най-богатиятъ ще даде единъ шиникъ, а говедариниятъ, който нѣма хлѣбъ да яде, и той ще даде единъ шиникъ. Така у насъ се прилага и затова азъ прѣдлагамъ да се събира съразмѣрно съ числото на декаритѣ. Но понеже е казано, че се събира отъ селянитѣ, азъ мисля, че има въ села такива хора, които притежаватъ всичкитѣ си имоти въ чужди землища; слѣдователно, не даватъ нищо. Затуй азъ прибавямъ още: да се облагатъ и ония имоти, които сж въ чужди землища. Напр.: имамъ имотъ, въ землището на друго село, да не плащамъ въ другото село депозитна храна, но да плащамъ и за тия си имоти тамъ, дѣто живѣя. Азъ ви казвамъ, че не мога да обясня така подробно, но ако бихте желали да приемете прибавката, ще видите, че е много на мѣстото си. Защото това азъ го зная отъ практика. Иначе, както е старата редакция, какъ ще разхвърлите тия храни — съразмѣрно съ произведеното ли? Моля ви се, това е неприложимо; ами какъ ще я съберете?

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Полагамъ на гласуване поправката на § 7, прѣдложена отъ г. Колева. Който е за приемането на тази поправка тѣй, както се прочете тя, да си вдигне ржката. (Нѣколкомина вдигатъ ржка.) Събраниято не приема.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Друга една поправка на § 29, която има слѣдующето съдържание: (Чете.) „§ 29. Новъ членъ 66. Размѣрътъ на връхнината, която се налага на жителитѣ отъ разни общини за имотитѣ, що иматъ въ землището на една община (паракендетата), не може да надминава размѣра на връхнината, която се налага отъ общината, въ която имъ е постоянното мѣстожителство. Всѣко общинско управление е длъжно да държи особенъ регистъръ за лицата отъ района на общината си, притежающа недвижими имоти въ землищата на други общини, и слѣдъ утвърждение на бюджета му веднага съобщава на другитѣ общини за размѣра на общинската си връхнина, която по нейния бюджетъ е утвърдена за разклажда сж сжщия размѣръ и паракендетата си отъ първата община.“

„Забѣлѣжка. Ако размѣрътъ на общинската връхнина на първата община е по-голямъ отъ размѣра на послѣдната, то въ такъвъ случай послѣдната община разклажда и на паракендетата си она размѣръ връхнина, който е утвърденъ по нейния бюджетъ, и разклажда както и на мѣстнитѣ си данъкоплатци.“

Искате ли думата, г-нъ Деню Колевъ?

Д. Колевъ: Нѣма какво да кажа, защото виждамъ, че и тя нѣма да се приеме; само ще моля да се даде на г. министра да я прочете и изучи и, може би, ще се увѣри въ истината на това.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Полагамъ на гласуване поправката къмъ § 29, която прѣдлага г. Деню Колевъ; който е за приемането ѝ, да вдигне ржка. (Менниество.) Народното Събрание не приема.

Понеже нѣма други поправки и прибавки, ще се пристъпи къмъ поименно гласуване.

Секретаръ П. Шоповъ: (Чете списъка.)

М. Абаджиевъ — (отсѣтствува);
Н. Абаджиевъ — за;
П. Абрашевъ — (отсѣтствува);
И. Арnaudовъ — (отсѣтствува);
А. Арсениевъ — (отсѣтствува);
С. Арсениевъ — (отсѣтствува);
Н. Бадински — за;
Х. Бакаловъ — (отсѣтствува);
Т. Балабановъ — за;
М. Балтовъ — за;
Н. Беневъ — противъ;
Д. Благоевъ — противъ;
А. Блажевъ — за;
И. Бобековъ — (отсѣтствува);
С. С. Бобчевъ — (отсѣтствува);
М. Божковъ — за;
Х. Воневъ — противъ;
Т. Бурмовъ — за;
С. Бурмовъ — (отсѣтствува);
А. Буровъ — (отсѣтствува);
П. Бѣчваровъ — (отсѣтствува);
Г. Вѣльовъ — за;
Г. Василевъ — противъ;
И. Василевъ — за;
Кара Хр. Василевъ — за;
И. Веселиновъ — противъ;
Т. Влайковъ — (отсѣтствува);
И. Воденчаровъ — (отсѣтствува);
Д. Вѣлчевъ — (отсѣтствува);
Х. Върбековъ — за;
П. Вжжаровъ — (отсѣтствува);
Н. Габровски — (отсѣтствува);
А. Геневъ — (отсѣтствува);
И. Георговъ — (отсѣтствува);
И. Георгиевъ — (отсѣтствува);
М. Георгиевъ — за;
И. Гешовъ — (отсѣтствува);
Н. Гимиджийски — за;
К. Господиновъ — за;
А. Груевъ — за;
И. Гърковъ — за;
Н. Дечевъ — (отсѣтствува);
К. Диловски — (отсѣтствува);
В. Димчевъ — (отсѣтствува);
В. Димитровъ — противъ;
Д-ръ Г. Гаговъ — за;
Д-ръ Н. Генадиевъ — (отсѣтствува);
Д-ръ П. Гудевъ — за;
Д-ръ С. Даневъ — за;
Д-ръ К. Икономовъ — за;
Д-ръ К. Милановъ — (отсѣтствува);

Д-ръ Д. Милковъ — противъ;
 Д-ръ С. Мирковъ — за;
 Д-ръ Д. Молловъ — за;
 Д-ръ П. Ношковъ — за;
 Д-ръ А. Радевъ — за;
 Д-ръ А. Ходжевъ — за;
 К. Досевъ — (отсѣтствува);
 М. Доспатски — (отсѣтствува);
 Д. Драгиевъ — противъ;
 П. Драгулевъ — (отсѣтствува);
 Л. Дуковъ — за;
 Д. Дяковъ — за;
 И. Еневъ — за;
 Я. Забунъ — за;
 Г. Згуревъ — (отсѣтствува);
 П. Златаровъ — (отсѣтствува);
 Д. Зографски — за;
 М. Игнатовъ — за;
 Д. Икономидисъ — за;
 С. Ицковъ — за;
 П. Калинковъ — (отсѣтствува);
 К. Калчовъ — (отсѣтствува);
 С. Калчовъ — за;
 Х. Камбуровъ — за;
 А. Каназирски — (отсѣтствува);
 М. Каравасилевъ — за;
 П. Каравеловъ — (отсѣтствува);
 Д. Карамановъ — за;
 А. Каранешевъ — (отсѣтствува);
 И. Карастояновъ — за;
 К. Кафеджийски — противъ;
 О. Кечели — за;
 Г. Кирковъ — противъ;
 В. Кобуровъ — за;
 П. Ковачевъ — противъ;
 Д. Колевъ — за (съ изключение на § § 5, 7 и 29);
 Ан. Коновъ — (отсѣтствува);
 Ат. Коновъ — за;
 Г. Константиновъ Палата — за;
 Н. Константиновъ — (отсѣтствува);
 В. Кръстевъ — за;
 Г. Кутинчевъ — за;
 Г. Кърджиевъ — за;
 Н. Лазаровъ — (отсѣтствува);
 С. Лафчиевъ — (отсѣтствува);
 Н. Лефтеровъ — за;
 А. Людскаповъ — за;
 М. Маджаровъ — противъ;
 К. Малевъ — за;
 Х. Мановъ — за;
 Д. Манчовъ — за;
 Д. Марковъ — противъ;
 Н. Марковъ — (отсѣтствува);
 П. Марковъ — за;
 С. Махмудовъ — за;
 М. Месудовъ — (отсѣтствува);
 М. Милевъ — (отсѣтствува);
 В. Минчовъ — противъ;
 К. Мирски — противъ;
 С. Митовъ — (отсѣтствува);

Т. Михайловъ — (отсѣтствува);
 Х. Бей Мустафа Бейовъ — (отсѣтствува);
 Н. Мушановъ — противъ;
 В. Наковъ — (отсѣтствува);
 Е. Начевъ — (отсѣтствува);
 Н. Начовъ — за;
 Т. Начовъ — (отсѣтствува);
 С. Недевъ — (отсѣтствува);
 Х. Неджибъ Бей — (отсѣтствува);
 И. Нейчовъ — (отсѣтствува);
 Т. Орловъ — за;
 М. Павловъ — за;
 П. Пановъ — (отсѣтствува);
 Г. Пасаровъ — за;
 Г. Пеневъ — (отсѣтствува);
 Д. Петковъ — за;
 И. Петровъ — за;
 П. Петринъ — за;
 И. Пецовъ — (отсѣтствува);
 П. Пешевъ — противъ;
 С. Пипевъ — за;
 Т. Пиралковъ — (отсѣтствува);
 В. Поповъ — (отсѣтствува);
 Вен. Поповъ — (отсѣтствува);
 Д. К. Поповъ — за;
 И. Поповъ — за;
 Н. Поповъ — за;
 И. Пъневски — за;
 Н. Рашеевъ — (отсѣтствува);
 С. Савовъ — (отсѣтствува);
 Н. Савчевъ — противъ;
 Я. Сакъзовъ — противъ;
 О. Бей Сали Бейовъ — (отсѣтствува);
 А. Самоковлийски — за;
 М. Сарафовъ — за;
 Ф. Симидовъ — за;
 С. Славовъ — (отсѣтствува);
 А. Славчовъ — (отсѣтствува);
 И. Соколовъ — противъ;
 В. Стаменовъ — за;
 А. Станчовъ — противъ;
 В. Статковъ — (отсѣтствува);
 М. Стояновъ — за;
 Т. Стояновъ — за;
 А. Страшимировъ — (отсѣтствува);
 М. Такевъ — за;
 П. Таслаковъ — (отсѣтствува);
 П. Тенчевъ — (отсѣтствува);
 Т. Теодоровъ — противъ;
 Ю. Теодоровъ — (отсѣтствува);
 П. Тодоровъ — за;
 Х. Тодоровъ — за;
 Д. Тоневъ — за;
 Х. Тоневъ — (отсѣтствува);
 Д. Тончевъ — (отсѣтствува);
 Г. Трифоновъ — за;
 И. Тянковски — за;
 Н. Узуновъ — за;
 А. Урумовъ — за;
 Т. Ферадовъ — за;

Г. Филиповъ — за;
Д. Филовъ — противъ;
А. Франгя — за;
Е. Хасановъ — за;
В. Христовъ — противъ;
Д. Христовъ — за;
Н. Христовъ — за;
М. Хюсеиновъ — (отсъствува);
Д. Цанковъ — за;
Н. Цановъ — противъ;
П. Чаушовъ — (отсъствува);
Н. Шивачевъ — за;
Т. Шипковъ — за;
П. Шоповъ — за;
Ю. Юсуфовъ — (отсъствува);
Д. Яблански — (отсъствува);
В. Якововъ — за.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Ще обявя резултата отъ гласуването. Отъ 188 души народни прѣдставители, гласуватъ за 90, противъ — 25, отсъствуватъ 73. Народното Събрание приема прочетения законопроектъ за изменение закона за селскитѣ общини. (Гласове: Дайте отдихъ!)

Д. Цанковъ: Г-да народни прѣдставители! Откактъ е отворено Народното Събрание, забѣлзвамъ, че една отъ партийнитѣ групи прави работа, която не е достойна за единъ народенъ прѣдставителъ, именно, когато Народното Събрание се помолва на Бога, тази група вѣнъ бѣга; никога никой законъ не е гласувала за, всѣкога — или противъ или бѣга вѣнъ. (Смѣхъ.) Таквазъ една група, съвѣстѣта ми не позволява да викамъ, когато ме накара Народното Събрание да питамъ всички парламентарни групи по нѣкой въпросъ: затуй азъ мисля, че тази група трѣбва да не я взимаме въ внимание, когато се питатъ групитѣ за назначението на лица било въ комиситѣ, било за други работи

В. Димитровъ: Коя е тази група, нека каже г. Цанковъ.

Д. Цанковъ: Социалиститѣ, които искатъ разстройство и затуй не приематъ никакъвъ законъ. (Ржкоплескание отъ дѣсницата.)

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Давамъ 5 минути отдихъ.

(Слѣдъ отдихъ.)

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: (Звъни.) Засѣданието продължава.

Д. Влагоевъ: Искамъ думата за едно лично обяснение.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Добръ.

Д. Влагоевъ: Ако е възможно, поканѣте г. Давева да дойде тукъ.

Министъръ М. Сарафовъ: Г-нъ Министъръ-Прѣседателъ сега е занятъ, така щото, можете да отложите, когато дойде той.

Д. Влагоевъ: Г-да народни прѣдставители! Вие бѣхте свидѣтели прѣдн малко на едно оскръбление, което биде отправено отъ г. Драгана Цанковъ къмъ една отъ политическитѣ групи, които засѣдаватъ тукъ въ нашия парламентъ. Ако бѣше работата само до г. Драгана Цанковъ, частно като Драганъ Цанковъ, или като народенъ прѣдставителъ даже просто, то ние отъ думитѣ му даже нѣмахме да правимъ никакъвъ въпросъ, нѣхмѣ да му се иземѣмъ и работата свършена; но тукъ въпросътъ е другъ. Думитѣ, които изказа г. Драганъ Цанковъ, ги изказа прѣдн всичко единъ човѣкъ, който се счита поне за прѣдседателъ на Народното Събрание; тия думи бидоха покрити съ ржкоплекскания отъ неа страна, отъ страна на дѣсницата, на болшинството. По този начинъ болшинството санкционира ония оскръблени, които г. Драганъ Цанковъ, или, по-добрь да кажа, прѣдседателъ на Народното Събрание отправи къмъ една отъ политическитѣ групи, които засѣдаватъ въ Народното Събрание, а именно къмъ работническата социалъ-демократическа група. Г-нъ Драганъ Цанковъ, или прѣдседателъ на Народното Събрание, не е човѣкътъ, който може да сѣди, и никакви закони не му даватъ право той да сѣди, за поведението на нашата група; подиръ, той не е човѣкътъ, който даде мандата намъ, и не е партията даже, която ни даде този мандатъ, а този мандатъ ние го спечелихмѣ съ своитѣ дѣла прѣдъ населението, прѣдъ което се явихмѣ да ни избере. Така че, г. Драганъ Цанковъ, прѣдседателъ на Народното Събрание, нѣма никакво право да оскръбѣва, защото той трѣбва да знае, че ние сме избрани отъ една частъ отъ българския народъ.

Туй, което каза г. Драганъ Цанковъ, вне го чухте. Азъ нѣма да го повтарямъ. Но искамъ да знаа прѣдседателството смѣта ли за достолѣпно туй поведение на г. Драгана Цанковъ, прѣдседателъ на Камарата, да оскръбѣва една политическа група, която е пратепа тукъ отъ българския народъ да засѣдава, а не отъ г. Драгана Цанковъ или отъ неговата партия. И питамъ г. Министъръ-Прѣдседателъ, като лидеръ на тази партия, да изкаже своето мнѣние: одобрява ли това поведение на своето болшинство, да ржкоплекска при оскръбѣването на една политическа група. Искамъ да ми се отговори отъ прѣдседателството и отъ г. Министъръ-Прѣдседателъ, като лидеръ на партията.

Министъръ М. Сарафовъ: Когато дойде г. Давевъ, ще Ви отговори, понеже отъ него искате отговоръ.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Азъ бихъ молилъ г. Влагоева, понеже се касае въпросътъ за едно лично обяснение между групата, къмъ която

той принадлежи, и между г. Цанкова, да се отложи въпросът докато дойде г. Цанковъ.

Н. Габровски: Касае се прѣди всичко до бюрото. Когато се отправи това оскърбление, Вие прѣдседателствувахте!

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Независимо отъ туй, понеже г. Благоевъ иска обяснение отъ г. Министъръ-Прѣдседателя, а той сега отсъствува, то когато и той дойде...

Г. Кирковъ: Въ туй врѣме, когато се произнасяше това оскърбление спрѣмо нашата група, Вие бѣхте прѣдседателствующъ. Ваша длъжностъ бѣше да направите мѣрzenie на този г. Драганъ Цанковъ, който си позволява въпрѣки правилника, въпрѣки приличието да прави оскърбление.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Г-нъ Кирковъ, азъ вдигнахъ засѣданието веднага и азъ съмъ първи, който най-много съжалявамъ винаги когато се правятъ такива оскърбления отъ една и друга страна.

Н. Шивачевъ: (Къмъ г. Киркова.) А когато Вие ни наричате „слѣпо болшинство“?

Д-ръ Н. Генадиевъ: Г-да прѣдставители! На този неприятенъ инцидентъ достолюбието на Народното Събрание изисква да се положи край още отсега по такъвъ начинъ, щото да се запази достолюбието на Камарата и въ мѣрката на възможното да се заличи оскърблението. Азъ мисля, че повече се изострюватъ прѣшпирнитѣ — които трѣбва да се ограничатъ по-скоро — съ отлагането на въпроса. И бихъ молилъ г. Министра на Финанситѣ, било отъ името на правителството, да направи декларацията, която ще намѣри за умѣстна, както и г. прѣдседателствующиятъ на Народното Събрание да не се ограничава само съ едно лично съжаление, защото това не е разрѣшение на въпроса, или пъкъ да се помоли г. Министъръ-Прѣдседателятъ той да дойде и да положи край на тази скръбна случка.

Министъръ М. Сарафовъ: Министъръ-Прѣдседателятъ не вѣрвамъ, че ще може да дойде сега, но азъ мога да кажа само едно, че това, което стана отъ г. Цанкова, то стана ненадѣйно и той каквото каза, каза го отъ свое име: не бѣше нито отъ името на партията, а още по-малко отъ името на правителството. (Отъ крайната лѣвица: Тя ржкоплѣскаше!) Не може да се счита това като мнѣние на партията, когато въ една минута...

Н. Габровски: Той заяви да се не вика и прѣдставлява тази група при разискването на извѣстни въпроси. Като прѣдседателъ го заяви това и молѣше бюрото да вземе актъ отъ неговитѣ думи.

Министъръ М. Сарафовъ: Това, каквото каза г. Цанковъ, повтарямъ още единъ пътъ, то е негово лично мнѣние. Азъ даже мисля, че г. Благоевъ не бѣше толкова правъ, когато говорѣше за г. Цанкова като прѣдседателъ на Народното Събрание. Той е прѣдседателъ на Народното Събрание, когато е горѣ, а когато е тукъ, на банката, той е такъвъ прѣдставителъ, както сме и ние всички. Заради това, мнѣнието на г. Цанкова въ случая не може да се солидаризира нито съ партията, нито пъкъ съ правителството. Неприятно е дѣйствително да се говорятъ работи въ Народното Събрание за една цѣла група, но какво можемъ да направимъ?

Я. Сакъжзовъ: Азъ бихъ останалъ доволенъ отъ думитѣ на г. Министра на Финанситѣ, обаче забѣлѣзвамъ, че г. Министърътъ на Финанситѣ, както и нѣкои г. г. народни прѣдставители искатъ да направятъ разлика между казаното отъ г. Драгана Цанковъ като народенъ прѣдставителъ и казаното отъ него като прѣдседателъ на Камарата. Азъ не мога да си прѣдстави едно подобно дѣление на една личностъ на двѣ сжщности: една сжщностъ, когато дирижира работитѣ на Събранието, и друга сжщностъ, когато участвува въ засѣданията на тази Камара. Ако г. Драганъ Цанковъ отъ вънъ, въ кулоаритѣ кажеше това; ако г. Цанковъ у дома си или на улицата, или въ нѣкое кафене кажеше това, азъ разбирамъ тогава да се прави дѣление между Драгана Цанковъ, прѣдседателъ на Камарата, и Драгана Цанковъ, народенъ прѣдставителъ. Но г. Драганъ Цанковъ когато е между насъ, той е съ таки избранията отъ васъ, болшинството, отъ насъ, отъ Камарата, прѣдседателъ на Камарата.

Д. Цанковъ: Тамъ когато е, а тукъ е народенъ прѣдставителъ. Ти не разбирашъ още тия работи!

Я. Сакъжзовъ: Вънъ отъ това, г. Драганъ Цанковъ никога не забравя своето качество на прѣдседателъ, когато седи на банкитѣ на народнитѣ прѣдставители. Той си позволи, когато говорѣ, да каже: „азъ като прѣдседателъ нѣма да ги викамъ тѣхъ на съвѣщание, когато трѣбва да викамъ другитѣ групи“. Тѣй щото мисля, че г. Министърътъ на Финанситѣ ще вземе това подъ внимание и нѣма да отдѣля така Драгана Цанковъ като прѣдседателъ и Драгана Цанковъ като народенъ прѣдставителъ. Въ всѣки случай ржкоплесканието на болшинството показваше, че то се идентифицира, че то възприема възгледа на г. Цанкова. И ние бихме желали и отъ прѣдседателството, и отъ министерската маса да се каже ясно: сподѣлятъ ли тѣ тѣзи възгледи на г. Драгана Цанковъ или не сподѣлятъ. (Обаждатъ се отъ дѣсницата: То е наша работа!)

Министъръ М. Сарафовъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ ще наблегна още единъ пътъ на обстоятелството, че отъ изявленията на одобрение

или неодобрение на нѣкои работи станали вжтрѣ въ Народното Събрание, не може да се солидаризира партията или миѣнието на болшинството, и азъ ви моля това нѣщо да го вземете твърдѣ добрѣ въ внимание. Защото, когато ние бихме си послужили нѣкой път съ подобни изявления на одобряването или неодобряването на извѣстна частъ отъ прѣдставителитѣ въ Камарата, тогава ще ни направите съ право забѣлѣжка, че не трѣбва насъ да ни солидаризирате въ това. Азъ има да ви отговоря само това, дали правителството одобрява или не одобрява миѣнието на г. Цанкова. Азъ повтарямъ да ви кажа, че правителството нѣма какво да одобрява или не одобрява по този въпросъ. То е едно миѣние, изказано отъ г. Цанкова, изказано безъ наше знание, защото ние видѣхте, че е безъ наше знание и не ни прѣдлежи сега по него да се произнасяме. (Г. Кирковъ: Ние казахме „като лидеръ на партията“.) Сѣдно. Азъ ви казахъ, че това не може да го вземете тѣй сѣдно като общо миѣние на партията. Азъ моля това да се има прѣдъ видъ.

Н. Цановъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че случката, на която ние бѣхме очевидци прѣди малко, е такава, която може да оскърби цѣлото народно прѣдставителство, а не само една отъ групитѣ. Защото тукъ г. Цанковъ, въ качеството си на народенъ прѣдставителъ, едно нѣщо заяви прѣдъ Народното Събрание, че той като прѣседателъ ще отнеме на една отъ парламентарнитѣ групи онова, което българскиятъ народъ е далъ. Сега, за да може този инцидентъ да се свърши, и ние бихме желали това нѣщо да стане, едно нѣщо може да стане: или г. Цанковъ да си оттегли думитѣ тукъ, или цѣлото Народно Събрание да каже, че не е солидарно съ такава една авансирана, прѣстѣпна, споредъ мене, мисль въ Народното Събрание. Ето това е, което трѣбва да стане. Никакви други обяснения не може да удовлетвори, мисля, нашитѣ другари тукъ и цѣлото народно прѣдставителство.

Н. Шивачевъ: Г-да народни прѣдставители! Чудно ми се вижда за онази солидарностъ, която се проявява на крайната лѣвица, защото г. Цанковъ казалъ по извѣстенъ въпросъ своето миѣние. Какъ отъ тѣзи сѣшитѣ приятели вчера, когато г. Благоевъ си позволи да ни нарече слѣпо болшинство, какъ отъ другитѣ другари нито единъ да се не обади; какъ тѣй, когато г. Арсениевъ си позволи да говори, че въ болшинството има конокрадци, не излѣзе никой да каже нито дума? (Г. Кирковъ: Това е право. — Д. Филловъ: Болшинството не се е обидило, значи.) И ние протестирахме, но най-послѣ замълчахме, защото не искаме да ставатъ инциденти. Та, менѣ ми се чини, че когато г. Цановъ говори за оскърбление на извѣстна група, трѣбва да прѣдполага, че и ние сме група тукъ въ Събранието, че и ние имаме

сѣшитѣ права, както и ние, че и ние имаме сѣшитѣ чувства, както и тѣ, слѣдовително, тази ваша справедливостъ, както и казахте, трѣбваше да бѣде за всички случаи.

Отъ друга страна, мисля, че всѣки народенъ прѣдставителъ тукъ е свободенъ да изкаже своето миѣние, и ако единъ денъ даже мене понитатъ: какво е миѣнието ти за социалистическата група, мога да го кажа и азъ, както и ние можете да кажете какво е миѣнието ви за нашата група. Ами че ние всѣки денъ купъ оскърблени, купъ клевети, и кой знае още що, ни казватъ и ние по-нѣкога отъ точка зрѣние, хайде, на толерантностъ тѣрпимъ. Какво ви е казалъ г. Цанковъ? Казалъ ви е, че ние сте хора, които искате да разтурите реда. Ами че това не е лъжа, това е нашата програма. (Смѣхъ.) Азъ не искамъ да оскърбявамъ. (Д. Благоевъ: Вие толкозъ разбирате отъ програми!) Така щото, тѣзи думи, които каза г. Цанковъ, каза ги за свои смѣтка и може за всѣки единъ да ги каже. Ето защо азъ мисля, че никакви разисквания не трѣбваше да ставатъ, още повече, както хубаво забѣлѣжи г. Министърътъ на Финанситѣ, че нито правителството, нито партията ги поддържа. Ама ржкоилѣскали сме! Ако и г. Благоевъ каже нѣкога нѣщо хубаво, можемъ и нему да ржкоилѣскаме. (Г. Кирковъ: Вие смѣсвате въпроситѣ.) Така щото, социалистическата група, когато си позволява да нарича насъ слѣпо болшинство, нѣмаме право да се оскърбява и да повдига нѣкакви въпроси и инциденти, каквито нѣма. Затова моля да се мине чисто и просто на дневенъ редъ, безъ да разискваме. Ако имате нѣщо съ г. Цанкова, той ще ви отговори.

Д. Цанковъ: Менѣ ми се струва, че туй се разясни. И чудно ми е, тѣхна милостъ, че единъ прѣдставителъ станалъ и казалъ нѣщо въ Народното Събрание, едно миѣние, че искатъ смѣтка за него. Охъ ти Господи помилуй! (Смѣхъ.) Ама колко сте глупави, бе! Ами че конституцията какво ви казва вамъ? Че никой прѣдставителъ не дава смѣтка за онова, което говори въ Народното Събрание. (Г. Кирковъ: Тѣй.) Ако ви докачихъ лично, да, тогава ще искате смѣтка. Но туй какво е? Миѣние, че ние бѣгате, когато ние, депутатитѣ, се молимъ на Бога. Не бѣгате ли, бре? (Силенъ смѣхъ.)

Г. Кирковъ: То е наша работа.

Д. Цанковъ: Трѣбва да стоимъ тукъ!

Д. Благоевъ: Вие ли ще ни накарате?

Д. Цанковъ: Ще ви изключимъ. (Отъ крайната лѣвица: А а а!)

Д. Благоевъ: Ще изключите! Ти какъ говоришъ, като прѣседателъ ли, или като народенъ прѣдставителъ?

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Г-нъ Благоевъ! Г-нъ Цанковъ говори като прѣдседателъ, когато говори отъ тази трибуна само.

Д. Цанковъ: Откакъ се е отворило Събранието, казали ли сж „за“ за единъ законъ? Не сж. Защо? Защото си показватъ характера. Кой е характерътъ имъ? Да разстроятъ това общество, тази държава; да нѣма закони, а като нѣма закони, ще се разстрои. Нито за единъ законъ не казватъ „за“; всички сж противъ законитѣ. Ще каже, че искатъ тази държава да се разстрои. (Н. Габровски: Комплотаджитѣ говорятъ за разстройство!) Затуй, за мнѣния изказани отъ народнитѣ прѣдставители, г-да, въ конституцията ви е казано, че не отговарятъ депутатитѣ, освѣнъ ако лично докачатъ. Разбра ли го? Какво викашъ ти, г-нъ Найчо Цановъ? Да се откажа. Защо ще се откажа, бре? (Силенъ смѣхъ.) Какво съмъ казалъ? Казалъ съмъ едно нѣщо, което е явно за всѣкого. Я гледай я!

А. Страшимировъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ скърбя, че вземамъ думата по единъ инцидентъ, който, чини ми се, не тѣй би трѣбвало да се постави, както се постави отъ насъ. Когато ние още въ началото на нашето конституиране въ Събранието, пролѣтесъ, избрахме почтения старъ дѣецъ г. Драганъ Цанковъ за прѣдседателъ на нашето Народно Събрание, ние очаквахме не тъкмо това, което чухме като първа дума отъ неговитѣ уста. Той излѣзе отъ Камарата и заяви: Ама азъ нѣма да давамъ думата на такива Тодоровци, които ще дѣдрятъ много. (Д. Цанковъ: Азъ не съмъ казалъ Тодоровци! Лъжешъ!) Помнѣте хубаво! Туй бѣше една виходка, едно неумѣстно дѣрдорене на единъ човѣкъ, който забравяше, че е на прѣдседателската скамейка.

Сжштитѣ тѣзи мисли, като прѣдседателъ, г. Драганъ Цанковъ ги каза и днеска отъ своето мѣсто. Ако тѣзи мисли бѣха казани отъ стареца, азъ не бихъ се посвѣнилъ да кажа: но, оставѣте, човѣкътъ има своитѣ заслуги, въ старинитѣ му може да му се прощава. Обаче, когато тия работи така банално, така нахално, да не кажа цинично, се говорятъ отъ единъ човѣкъ, когото ние тѣримъ на прѣдседателското мѣсто, азъ не зная, какъ не ни покрива челата червенината на срама, че като Българска Камара, изражение на всички прѣдни слоеве въ страната, ние можемъ да се солидаризираме съ единъ човѣкъ, който може да има и най-прѣкрасни заслуги, но който днеска не прѣдставлява отъ себе си нищо друго, освѣнъ единъ извѣстнъ бѣденъ старецъ. (Тропане и протестации отъ дѣсницата.)

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Г-нъ Страшимировъ, азъ Ви правя бѣлѣжка. Вие нѣмате право лично да оскърбявате когото и да било отъ Вашитѣ колеги.

А. Страшимировъ: Азъ приемамъ съ удоволствие тази бѣлѣжка.

Г. Кирковъ: Г-да народни прѣдставители! Менѣ се чини, че г. Шивачевъ измѣства въпроса. Ние не се сърдимъ на туй, че г. Драганъ Цанковъ казалъ, че ние сме разрушители, нито на туй, че е казалъ, че ние не се молимъ. Това нѣщо насъ не може да ни оскърби, толкозъ повече че г. Драганъ Цанковъ не може да ни оскърби. Ако повдигнахме въпросъ, то е защото ние по-другояче схващаме престижа на тази Камара. (И. Гърбовъ: Само вие сте!) Той отъ своето мѣсто заяви, че, като прѣдседателъ, тази група нѣма да я допусне да участвува въ съвѣщанията. Той и сега каза даже: „ние ще ви изключимъ отъ тукъ“. Подобни изражения сж, които оскърбяватъ Камарата, а не насъ. И ако вие уважавате себе си, ако вие мислите, че сте партия, която не може да се солидаризира съ подобни приказки — може да сж глупави, може да сж извѣяни, — но вие не можете и не трѣбва да измѣствате въпроса, а трѣбва да признаете, че това е недостолѣпно и некрасиво за парламентарния редъ, за който ужъ вие се борите. И утрѣ, ако ви патриитѣ носа и ви кажатъ, че сте обѣрнали Камарата на едно комедианшко посмѣшище, да се не сърдите. Затова, ако искате да се не сърдите, трѣбва да уважавате Камарата. Едно е личното оскърбление, което може да бѣде наказано тутакси, а друго е когато се отправятъ думи отъ единъ прѣдседателъ на Народното Събрание, съ които ни се отнематъ извѣстни правдини, които ние, като народни прѣдставители, имаме тукъ, и още когато закапвания се произнасятъ, които не могатъ да бѣдатъ търпени. Ето кое искамъ да изтъкна и върху това искамъ да обѣрна вашето внимание. Тукъ искамъ да чуя отъ васъ, дали се солидаризирате съ това мнѣние, или не, а не че той казалъ, че сме безбожници или разрушители.

Д. Христовъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ лично скърбя за този инцидентъ, който стана тукъ, и отъ моя страна ви казвамъ, не ще съмнѣние, че не сподѣлямъ изявлението на уважаемия Дѣдо Цанковъ, което адресира къмъ социалиститѣ. Нѣмаше да взема думата, ако се не намирахъ подъ влиянието на раздражении езикъ на нашия колега г. Страшимировъ. Вие ни питате: солидарно ли е болшинството съ изявлението на г. Цанкова? Азъ мисля, че отговорътъ бѣше даденъ отъ г. министра и, ако искате да уважаваме престижа на Камарата, трѣбваше да минемъ на дневния редъ. Вие ни говорите, вие ни питате: солидаризирате ли се? Казвате, че г. Цанковъ искалъ да ви отнеме правата, които ви е далъ българскиятъ народъ. Азъ мисля, че въ продължение на извънредната сесия и въ течение на сегашната нѣмате факти, нѣмате ни една причина, която да ви докара до убѣждението, че дѣйствително вашитѣ права ще бѣдатъ отнети или, най-малко, нарушени. Ние сме най-голѣмо доказа-

телство на солидарност, ние сме доказателството за почитание на вашите права, защото ние мислим, че съвзаимното почитание на правата на народното представителство, престижът на Камарата нѣма да бѣде уронванъ. Ето защо, като казвамъ още единъ пътъ, че скѣрбя за инцидента, скѣрбя, че отъ този инцидентъ искаше да направите отъ комаря камила. Прочее, заключавамъ: задоволѣте се отъ отговора, който даде г. министърътъ, и не дѣйте се безпокои, че ще бѣдатъ отнети някои ваши права. (Гласове отъ крайната лѣвица: Не се безпокоимъ.) Отъ миналото ние виждате, че ще работимъ заедно и ще уважаваме правилника и вашите права, и вървайте, че въ дебатите, които ще станатъ по всички въпроси, ние ще участвуваме. Не се ли убѣдите отъ тѣзи нѣща, азъ мисля, че вие напразно повдигате въпроси тукъ, че вие отъ дребни работи искате да правите голѣми, а туй е, което уронва престижа на Народното Сѣбрание. Прочее, моля ви още единъ пътъ да се задоволите съ отговора на г. министра и да минемъ на дневния редъ.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Слѣдъ обяснението на г. Цанкова (Г. Кирковъ: Тѣ сж много добри обяснения. — Смѣхъ.) и слѣдъ тия на г. Министра на Финансите, азъ мисля, че инцидентътъ е приключенъ.

Има думата г. Мухановъ.

Н. Мухановъ: Г-да народни прѣдставители! Не бихъ искалъ да продължа туй, което се говори отъ прѣдговорившиятъ, за да отнема време, за което Дѣдо Цанковъ много често плаче, и че харчимъ пари безцѣлно, но тѣй като днешното засѣданіе ще посветимъ на Дѣда Цанковъ, нека ми е позволено да кажа нѣколко думи. Въпросътъ за мене не стои тѣй, както го постави г. Сарафовъ, и затуй азъ ще кажа миѣнието си. Не можемъ да дедублираме личността на Дѣда Цанковъ, колкото това и да е желателно. Съгласенъ съмъ съ миѣнието на г. Сакъзова, че колкото и да искаме да направимъ туй, не можемъ. Разбирамъ, че г. Сарафовъ е въ трудно положение, както и г. Христовъ, и не за мене е мѣчно това или за опозицията, която не е дала довѣрнето си на г. Цанкова да бѣде прѣседателъ, но ще бѣде мѣчно за болшинството, което е дало довѣрие на г. Цанкова, и го е поставило на прѣседателското мѣсто. Но, г-да прѣдставители, когато въпросътъ се дебатира не за личността на Дѣда Цанковъ, на когото всѣки прощава, но като дебатираме за него като прѣседател на Камарата, въ такъвъ случай всѣки трѣбва да се замисли по-сериозно, защото прѣседателътъ на Камарата е довѣрено лице, достойниятъ човѣкъ, не по туй, че принадлежи на тази или онази партия по убѣждения, но е достоенъ човѣкъ, на когото и болшинството е дало довѣрие, за да бѣде прѣди всичко толерантенъ. Туй е то достойнството на прѣседателя на Камарата — да бѣде

прѣди всичко толерантенъ спрѣмо всички групи, а то е въ съзнанието на всички, които заематъ това мѣсто. Когато г. Цанковъ бѣ избранъ за прѣдседателъ, каза ни: въ моята дѣятелностъ азъ ще бѣда толерантенъ и безпристрастенъ къмъ всички. Днесъ си нахвърлива думите самичкъ Дѣдо Цанковъ — думи, които излизаха отъ устата му като прѣдседател на Камарата. И когато днесъ отива нетолерантно да се обръща къмъ една група, даже противна на моите убѣждения, азъ мисля, че се засѣга честта и достойнството на цѣлия парламентъ. Ето защо и азъ съмъ отъ тия, които осѣждатъ постыжката на г. Цанкова, не като човѣкъ, но като прѣдседател на Камарата, и мисля, че и самичко болшинството не може и не трѣбва да се солидаризира съ него.

Н. Шивачевъ: Азъ мисля, г-да прѣдставители, че слѣдъ всичко туй, което се каза, повече даже разисквания сж излишни. Дѣдо Цанковъ се обясни добръ, че той е говорилъ лично. Ето защо азъ моля Народното Сѣбрание да приеме прѣдложението на г. министра Сарафовъ и да минемъ чисто и просто на дневния редъ, защото врѣмето е скъпо за насъ и ние трѣбва да си гледаме работата. Ето защо азъ ще ви моля да се мине чисто и просто на дневния редъ.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Менѣ ми се струва, че нѣма защо да става вотъ за мианане на дневенъ редъ, защото собствено нѣмаше прѣдложение направено по надлежния редъ, или интерпелация. Тукъ стана малкъ единъ инцидентъ, и инцидентътъ се обясни. Г-нъ Цанковъ каза, че туй, което той казалъ, за него цѣлата отговорностъ взема върху себе си. Независимо отъ туй, г. Министърътъ на Финансите обясни, че правителството въ неговото лице съжалява за случката и че не се солидаризира съ тази случка. Прѣседателството отъ своя страна има да обясни, че то е рѣшено и за въ бѣдѣще да нази реда, който ще гарантира правата на всички парламентарни групи, и то отъ своя страна умолива всички г. г. оратори, когато взематъ думата, да бѣдатъ вѣжливи както къмъ своите колеги, така също и къмъ всички политически групи, за да не се повтарятъ тия инциденти, които ставатъ, и за да се пази правилникътъ.

Слѣдъ туй мисля, че нѣма какво да направимъ, освѣнтъ да считаме инцидента, че е изчерпанъ, и да минемъ на дневенъ редъ.

Има думата докладчикътъ на финансовата комисиия г. Д-ръ Никола Геннадиевъ, който ще докладва прѣдложението за продажбата на мѣстността „Малкъ-геренъ“ за прѣобръщане въ солници; (Д-ръ Н. Геннадиевъ: Не е напечатанъ докладътъ.) но понеже не е готовъ съ доклада — докладътъ не е напечатанъ, — то дава се думата на г. Каравашилевъ да докладва слѣдующите прѣдложения, които слѣдватъ.

Д-кладчикъ М. Каравасилевъ: Г-да прѣдставители! Ще ви докладвамъ двѣ прѣдложения на Финансовото Министерство, които се разгледаха и приеха въ финансовата комисиия, която ме натовари да ги докладвамъ прѣдъ васъ, за да ги одобрите. Ще ви прочета самитѣ прѣдложения, самитѣ писма на Финансовото Министерство. (Чете.)

„Министерство на Финанситѣ. Отдѣление за косвенитѣ данъци, № 19.434, 16 ноемврий 1902 г., София.

До Господина Прѣдседателя на XII-то Обикновено Народно Сѣбрание.

Г-нъ Прѣдседателю,

Като Ви изпращамъ приложения тукъ прѣписъ отъ Височайше одобрения докладъ отъ 9 того подъ № 18.726, имамъ честъ да Ви моля да внесете въ Народното Сѣбрание на разглеждане и одобрение слѣдующето ми

Прѣдложение:

Одобрява се да се освободятъ отъ мито и отъ общински налогъ вносимитѣ отъ странство материали за парното отопление на строящата се край столицата отъ Светия Синодъ духовна семинария.“

Министъръ М. Сарафовъ: Искамъ, г-да народни прѣдставители, да добавя въ това прѣдложение само една дума, за да нѣмаме при изпълнението формални неприятности. Кѣмъ прѣдложението трѣбва да се прибави, послѣ думитѣ „материали за парното отопление“, „и за оминалницитѣ“. Когато се вземаше рѣшението за освобождаване безъ мито материалитѣ за парното отопление на духовната семинария, имашъ прѣдъ себе си заявлението на Българския Свети Синодъ, но по-сетнѣ Светия Синодъ ми съобщи, че между тия прѣдмети за парно отопление били се поръчали и клозети, и че поръчката за клозети отсетнѣ била отмиѣнена, защото намѣрили сж по-добри да ги направятъ тукъ въ страната, но сж прибавили и омивалници. Понеже декларацията е една, пратката е обща за всички нѣща, то азъ моля народното прѣдставителство да гласува прѣдложението така, както азъ ще го прочета сега: (Чете.) „Одобрява се да се освободятъ отъ мито и отъ общински налогъ внесенитѣ отъ странство материали за парното отопление и за омивалницитѣ на строящата се въ столицата отъ Светия Синодъ духовна семинария.“ (Н. Мушановъ: На каква сума възлиза?)

Искамъ още двѣ думи само да прибавя за мотивитѣ, които заставиха Министерството на Финанситѣ да ви помоли да направите това снисхождение на духовната семинария. Както ви е познато, духовната семинария се прави безъ държавни срѣдства. (М. Такевъ: Ами 105.000 л.?) 105-тъ хиляди лева сж за поддръжката на семинарията, за персонала, а не за зданието. Така щото, ние за зданието собствено отъ държавата не сме рѣшили да даваме никакви суми. Ако останатъ отъ тѣзи

105.000 л. нѣщо, може да ги употребятъ за зданието. Духовната семинария се прави съ подаяния отъ разни лица, които желаятъ да помогнатъ за духовното развитие на българския народъ, отъ което ние имаме толкова голѣма нужда. Единтъкъ случай се прѣдстави на държавата да даде своята помощъ за довършване на тая семинария, то е именно да се освободятъ отъ мито тия прѣдмети. Затова азъ рѣшихъ и моля народното прѣдставителство да приеме това прѣдложение.

Г. Кирковъ: Искамъ едно пояснение отъ г. министра. Доставенитѣ прѣдмети се доставятъ на право отъ Светия Синодъ или чрѣзъ прѣдприемачъ?

Министъръ М. Сарафовъ: Направо. Споредъ писмото, което имаме, Светиятъ Синодъ ги е поръчалъ направо и пратката дохожда направо до него.

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: По туй прѣдложение на Министерството на Финанситѣ Народното Сѣбрание ще вземе рѣшение, което става на едно четене и става съ поименно гласуване на основание п. 2 на чл. 48 отъ правилника. Така щото ще ви моля, г-да народни прѣдставители, при прочитане списъка отъ г. секретаря, всѣки отъ васъ да гласува за или противъ.

Я. Сакъжзовъ: Ето ви единъ случай, дѣто ние ще гласуваме за. (Отъ дѣсницата: Браво!)

Министъръ М. Сарафовъ: Вие правите това нѣщо и по други въпроси.

Я. Сакъжзовъ: Азъ знамъ, че Вие като прогресивно-либералъ въ други Камари, въ 1899 г. напр., по такива работи гласувахте противъ.

Министъръ М. Сарафовъ: Азъ гласувахъ на тогавашното правителство работи, за които то никога не очакваше, че ще гласувамъ за.

Секретаръ П. Шоповъ: (Чете поименния списъкъ и г. г. народнитѣ прѣдставители гласуватъ.)

М. Абаджиевъ — за;
Н. Абаджиевъ — (отсѣтствува);
П. Абрашевъ — (отсѣтствува);
И. Арnaudовъ — за;
А. Арсениевъ — за;
С. Арсениевъ — (отсѣтствува);
Н. Бадински — за;
Х. Бакаловъ — за;
Т. Балабановъ — за;
М. Балтовъ — за;
Н. Беневъ — (отсѣтствува);
Д. Благовъ — за;
А. Блажевъ — за;
И. Бобековъ — (отсѣтствува);
С. С. Бобчевъ — за;
М. Божковъ — за;

Х. Боневъ — за;
 Т. Бурмовъ — (отсѣтствува);
 С. Бурмовъ — (отсѣтствува);
 А. Буровъ — (отсѣтствува);
 П. Бъчваровъ — за;
 Г. Вѣльовъ — за;
 Г. Василевъ — за;
 И. Василевъ — за;
 Х. Василевъ — за;
 И. Веселиновъ — (отсѣтствува);
 Т. Влайковъ — (отсѣтствува);
 И. Воденчаровъ — (отсѣтствува);
 Д. Вѣлчевъ — (отсѣтствува);
 Х. Върбенковъ — за;
 П. Вжжаровъ — (отсѣтствува);
 Н. Габровски — за;
 А. Геневъ — за;
 И. Георговъ — (отсѣтствува);
 И. Георгиевъ — за;
 М. Георгиевъ — за;
 И. Гешовъ — за;
 Н. Гимиджийски — за;
 К. Господиновъ — за;
 А. Груевъ (отсѣтствува);
 И. Гърковъ — за;
 Н. Дечевъ — за;
 К. Диловски — за;
 В. Димчевъ — за;
 В. Димитровъ — за;
 Д-ръ Г. Гаговъ — за;
 Д-ръ Н. Генадиевъ — (отсѣтствува);
 Д-ръ П. Гудевъ — за;
 Д-ръ С. Даневъ — за;
 Д-ръ К. Икономовъ — за;
 Д-ръ К. Милановъ — (отсѣтствува);
 Д-ръ Д. Милковъ — (отсѣтствува);
 Д-ръ С. Мирковъ — за;
 Д-ръ Д. Молловъ — (отсѣтствува);
 Д-ръ П. Ношковъ — за;
 Д-ръ А. Радевъ — за;
 Д-ръ А. Ходжевъ — за;
 К. Досевъ — за;
 М. Доспадски — (отсѣтствува);
 Д. Драгиевъ — за;
 П. Драгулевъ — (отсѣтствува);
 Л. Дуковъ — (отсѣтствува);
 Д. Дяковъ — (отсѣтствува);
 И. Еневъ — за;
 Я. Забуновъ — за;
 Г. Згуревъ — за;
 П. Златаровъ — за;
 Д. Зографски — (отсѣтствува);
 М. Игнатовъ — за;
 Д. Икономидисъ — за;
 С. Ицковъ — за;
 П. Калинковъ — (отсѣтствува);
 К. Калчовъ — за;
 С. Калчовъ — (отсѣтствува);
 Х. Камбуровъ — за;
 А. Каназирски — (отсѣтствува);

М. Каравасилевъ — за;
 П. Каравеловъ — (отсѣтствува);
 Д. Карамановъ — за;
 А. Каранешевъ — (отсѣтствува);
 И. Карастояновъ — за;
 К. Кафеджийски — (отсѣтствува);
 О. Кечели — за;
 Г. Кирковъ — за;
 В. Кобуровъ — за;
 П. Ковачевъ — за;
 Д. Колевъ — за;
 Ан. Коновъ — (отсѣтствува);
 Ат. Коновъ — за;
 Г. Константиновъ Палата — за;
 Н. Константиновъ — (отсѣтствува);
 Б. Кръстевъ — за;
 Г. Кутинчевъ — за;
 Г. Кърджиевъ — за;
 Н. Лазаровъ — за;
 С. Лафчиевъ — (отсѣтствува);
 Н. Лефтеровъ — за;
 А. Людскановъ — за;
 М. Маджаровъ — за;
 К. Малевъ — за;
 Х. Мановъ — за;
 Д. Манчовъ — за;
 Д. Марковъ — за;
 Н. Марковъ — (отсѣтствува);
 П. Марковъ — за;
 С. Махмудовъ — за;
 М. Месудовъ — за;
 М. Милевъ — (отсѣтствува);
 Б. Минчовъ — за;
 К. Мирски — за;
 С. Митовъ — (отсѣтствува);
 Т. Михайловъ — за;
 Х. Бей Мустафа Бейовъ — за;
 Н. Мушановъ — за;
 В. Наковъ — (отсѣтствува);
 Е. Начевъ — за;
 Н. Начовъ — за;
 Т. Начовъ — (отсѣтствува);
 С. Недевъ — за;
 Х. Неджибъ Бей — (отсѣтствува);
 И. Нейчовъ — за;
 Т. Орловъ — (отсѣтствува);
 М. Павловъ — за;
 П. Паповъ — (отсѣтствува);
 Г. Пасаровъ — (отсѣтствува);
 Г. Пеневъ — (отсѣтствува);
 Д. Петковъ — за;
 И. Петровъ — (отсѣтствува);
 П. Петринъ — за;
 И. Пецовъ — за;
 П. Пешевъ — за;
 С. Пипевъ — за;
 С. Пиралковъ — за;
 В. Поповъ — (отсѣтствува);
 Вен. Поповъ — за;
 Д. К. Поповъ — за;

И. Поповъ — за;
 Н. Поповъ — за;
 И. Пъневски — за;
 Н. Рашеевъ — за;
 С. Савовъ — (отсъствува);
 Н. Савчевъ — за;
 Я. Сакъзовъ — за;
 О. Бей Сали Бейовъ — (отсъствува);
 А. Самоковлийски — за;
 М. Сарафовъ — за;
 Ф. Симидовъ — за;
 С. Славовъ — за;
 А. Славчовъ — (отсъствува);
 И. Соколовъ — за;
 В. Стаменовъ — за;
 А. Станчовъ — за;
 В. Статковъ — (отсъствува);
 М. Стояновъ — за;
 Т. Стояновъ — за;
 А. Страшимировъ — (отсъствува);
 М. Такевъ — за;
 Ц. Таслаковъ — (отсъствува);
 П. Тенчевъ — (отсъствува);
 Т. Теодоровъ — за;
 Ю. Теодоровъ — за;
 П. Тодоровъ — за;
 Х. Тодоровъ — за;
 Д. Тоневъ — за;
 Х. Тоневъ — (отсъствува);
 Д. Тончевъ — (отсъствува);
 Г. Трифоновъ — за;
 И. Тянковски — за;
 Н. Узуповъ — за;
 А. Урумовъ — за;
 Т. Фератовъ — за;
 Г. Филиповъ — за;
 Д. Филовъ — (отсъствува);
 А. Франя — за;
 Е. Хасановъ — за;
 В. Христовъ — (отсъствува);
 Д. Христовъ — (отсъствува);
 Н. Христовъ — (отсъствува);
 М. Хюсеиновъ — (отсъствува);
 Д. Цанковъ — (отсъствува);
 Н. Цановъ — за;
 П. Чаушовъ — (отсъствува);
 Н. Шивачевъ — за;
 Т. Шипковъ — (отсъствува);
 П. Шоповъ — за;
 Ю. Юсуфовъ — за;
 Д. Яблански — за;
 Б. Якововъ — (отсъствува).

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Ще обявя резултата отъ гласуването. Отъ 188 души народни прѣдставители гласували за 125, отсъствуватъ 63. Събранието приема съ абсолютно болшинство прѣдложението.

Умолява се г. докладчикътъ да прочете прѣдложението, което слѣдва.

Докладчикъ М. Каравасилевъ: По мотивитѣ, които сж извѣстни на г. г. народнитѣ прѣдставители, ще ви докладвамъ слѣдующето прѣдложение: (Чете.)

„Министерство на Финанситѣ. Отдѣление на косвенитѣ данъци. № 19.435, 16 ноември 1902 г., София.

До Господина Прѣседателя на XII-то Обикновено Народно Събрание.

Г-нъ Прѣседателю,

Като Ви изпращамъ приложения тукъ прѣписъ отъ Височайшия одобренъ докладъ отъ 9 того под № 18.725, имамъ честь да Ви помоля да внесете въ Народното Събрание на разглеждане и одобрение слѣдующето ми

Прѣдложение:

„Одобрява се да се освободятъ отъ мито и отъ общински налогъ подаренитѣ отъ Императорското руско дружество за спасяване по водитѣ на Русенското гимнастическо плувателно дружество „Юнакъ“ единъ комплектъ прибори за спасяване давящитѣ се.

Министъръ: М. Сарафовъ.“

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Ще се пристъпи къмъ поименно гласуване. Умолява се г. секретарьтъ да прочете списъка и г. г. прѣдставителитѣ да гласуватъ за или противъ.

Секретарь П. Шоповъ: (Чете поименния списъкъ, а г. г. народнитѣ прѣдставители гласуватъ.)

М. Абаджиевъ — за;
 Н. Абаджиевъ — (отсъствува);
 П. Абрашевъ — (отсъствува);
 И. Арnaudовъ — за;
 А. Арсениевъ — (отсъствува);
 С. Арсениевъ — (отсъствува);
 Н. Бадински — за;
 Х. Бакаловъ — за;
 Т. Балабановъ — за;
 М. Балтовъ — за;
 Н. Беневъ — (отсъствува);
 Д. Благоевъ — (отсъствува);
 А. Блажевъ — за;
 И. Бобековъ — (отсъствува);
 С. С. Бобчевъ — за;
 М. Божковъ — за;
 Х. Боневъ — за;
 Т. Бурмовъ — (отсъствува);
 С. Бурмовъ — (отсъствува);
 А. Буровъ — (отсъствува);
 П. Бъчваровъ — за;
 Г. Бѣльовъ — за;
 Г. Василевъ — (отсъствува);
 И. Василевъ — за;
 Кара Хр. Василевъ — за;
 И. Веселиновъ — (отсъствува);
 Т. Влайковъ — (отсъствува);
 Н. Воденчаровъ — (отсъствува);

Д. Вълчевъ — (отсѣтствува);
 Х. Върбенковъ — за;
 П. Вължаровъ — (отсѣтствува);
 Н. Габровски — (отсѣтствува);
 А. Геновъ — за;
 И. Георговъ — (отсѣтствува);
 И. Георгиевъ — за;
 М. Георгиевъ — за;
 И. Гешовъ — за;
 Н. Гимиджийски — за;
 К. Господиновъ — за;
 А. Груевъ — за;
 И. Гърковъ — за;
 Н. Дечевъ — за;
 К. Диловски — за;
 В. Димчевъ — за;
 В. Димитровъ — за;
 Д-ръ Г. Гаговъ — (отсѣтствува);
 Д-ръ Н. Генадиевъ — (отсѣтствува);
 Д-ръ П. Гудевъ — (отсѣтствува);
 Д-ръ С. Даневъ — за;
 Д-ръ К. Икономовъ — за;
 Д-ръ К. Милановъ — за;
 Д-ръ Д. Милковъ — (отсѣтствува);
 Д-ръ С. Мирковъ — за;
 Д-ръ П. Ношковъ — за;
 Д-ръ А. Радевъ — за;
 Д-ръ А. Ходжевъ — за;
 К. Досевъ — за;
 М. Доспатски — (отсѣтствува);
 Д. Драгиевъ — за;
 П. Драгулевъ — (отсѣтствува);
 Л. Дуковъ — (отсѣтствува);
 Д. Дяковъ — (отсѣтствува);
 И. Еневъ — за;
 Я. Забуновъ — за;
 Г. Згуревъ — (отсѣтствува);
 П. Златаровъ — за;
 Д. Зографски — (отсѣтствува);
 М. Игнатовъ — за;
 Д. Икономидисъ — за;
 С. Ицковъ — за;
 П. Калинковъ — (отсѣтствува);
 К. Калчовъ — за;
 С. Калчовъ — (отсѣтствува);
 Х. Камбуровъ — за;
 А. Каназирски — (отсѣтствува);
 М. Каравасилевъ — за;
 П. Каравеловъ — (отсѣтствува);
 Д. Карамановъ — за;
 А. Каранешевъ — (отсѣтствува);
 И. Карастояновъ — за;
 К. Кафеджийски — (отсѣтствува);
 О. Кечели — за;
 Г. Кирковъ — (отсѣтствува);
 В. Кобуревъ — за;
 П. Ковачевъ — за;
 Д. Колевъ — за;
 Ан. Коновъ — (отсѣтствува);
 Ат. Коновъ — за;

Г. Константиновъ Палата — за;
 Н. Константиновъ — (отсѣтствува);
 В. Кръстевъ — за;
 Г. Кутинчевъ — за;
 Г. Кърджиевъ — (отсѣтствува);
 Н. Лазаровъ — за;
 С. Лафчиевъ — (отсѣтствува);
 Н. Лефтеровъ — за;
 А. Людскановъ — за;
 М. Маджаровъ — за;
 К. Малевъ — за;
 Х. Мановъ — за;
 Д. Манчовъ — за;
 Д. Марковъ — за;
 Н. Марковъ — (отсѣтствува);
 П. Марковъ — за;
 С. Махмудовъ — за;
 М. Месудовъ — за;
 М. Милевъ — (отсѣтствува);
 Б. Минчовъ — за;
 К. Мирски — за;
 С. Митовъ — (отсѣтствува);
 П. Михайловъ — за;
 Х. Бей Мустафа Бейовъ — за;
 Н. Мушановъ — за;
 В. Наковъ — (отсѣтствува);
 Е. Начевъ — (отсѣтствува);
 Н. Начовъ — за;
 Т. Начевъ — (отсѣтствува);
 С. Недевъ — за;
 Х. Неджибъ Бей — (отсѣтствува);
 И. Нейчовъ — за;
 П. Орловъ — (отсѣтствува);
 М. Павловъ — за;
 П. Пановъ — (отсѣтствува);
 Г. Пасаровъ — (отсѣтствува);
 Г. Пеневъ — (отсѣтствува);
 Д. Петковъ — за;
 И. Петровъ — (отсѣтствува);
 П. Петринъ — за;
 И. Пецовъ — за;
 П. Пешевъ — за;
 С. Пипевъ — за;
 С. Пиралковъ — за;
 В. Поповъ — (отсѣтствува);
 Вен. Поповъ — за;
 Д. К. Поповъ — за;
 И. Поповъ — за;
 Н. Поповъ — за;
 И. Пъневски — за;
 Н. Рашеевъ — за;
 С. Савовъ — (отсѣтствува);
 Н. Савчевъ — (отсѣтствува);
 Я. Сакъзовъ — за;
 О. Бей Сали Бейовъ — (отсѣтствува);
 А. Самоковлийски — за;
 М. Сарафовъ — за;
 Ф. Симидовъ — за;
 С. Славовъ — за;
 А. Славчовъ — (отсѣтствува);

И. Соколовъ — за;
 В. Стаменовъ — за;
 А. Станчовъ — за;
 В. Статковъ — (отсъствува);
 М. Стояновъ — за;
 Т. Стояновъ — за;
 А. Страшимировъ — (отсъствува);
 М. Такевъ — за;
 П. Таслаковъ — (отсъствува);
 П. Тенчевъ — (отсъствува);
 Т. Теодоровъ — за;
 Ю. Теодоровъ — за;
 П. Тодоровъ — за;
 Х. Тодоровъ — за;
 Д. Тоневъ — за;
 Х. Тоневъ — (отсъствува);
 Д. Тончевъ — (отсъствува);
 Г. Трифоновъ — за;
 И. Тянковски — за;
 Н. Узунъ — за;
 А. Урумовъ — за;
 Т. Фератовъ — за;
 Г. Филиповъ — за;
 Д. Филовъ — за;
 А. Франга — за;
 Е. Хасановъ — (отсъствува);
 В. Христовъ — (отсъствува);
 Д. Христовъ — за;
 Н. Христовъ — (отсъствува);
 М. Хюсеиновъ — (отсъствува);
 Д. Цанковъ — (отсъствува);
 Н. Цановъ — за;
 П. Чаушовъ — (отсъствува);
 Н. Шивачевъ — за;
 Т. Шипковъ — (отсъствува);
 П. Шоповъ — за;
 Ю. Юсуфовъ — за;
 Д. Яблански — за;
 В. Якововъ — (отсъствува).

Прѣдседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Ще се обяви резултатътъ отъ гласуването. Отъ 188 души народни прѣдставители гласували сж за 118 и отсъствуватъ 70 души. Събранието приема съ абсолютно болшинство рѣшението, което се прѣдлага отъ страна на Министра на Финанситѣ.

Прѣди да се вдигне засѣданието, давамъ думата на г. Д-ръ Моллова, който има да направи едно питане къмъ г. Министра на Обществениятъ Сгради, Пжтищата и Съобщенията.

Д-ръ Д. Молловъ:.... (Не се чуе.) храмъ-памятникъ Александъръ Невски. Този паметникъ става 25 години не се прави; събирали сж и пари; сега въ главния отчетъ за 1901 г., който ни се раздаде туъ, не виждамъ да фигурира този фондъ. Азъ знаа, че има фондъ за него. Затуй бихъ желалъ да знаа въ какво състояние се намира тази работа: ще се строи ли този храмъ-паметникъ или нѣма да се строи?

Министъръ Д. К. Поповъ: Ще отговори утрѣ на г. Моллова по този въпросъ. Фондътъ е въ Българската Народна Банка. Засега има единъ дѣловодител, който е чиновникъ въ моето министерство, който урежда тия работи. Комитетътъ засега е бездѣтеленъ, но може да се взематъ мѣрки, за да свърши своя мандатъ.

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Азъ прѣдлагамъ утрѣ на дневенъ редъ да се тури най-първо на второ четене законопроектитѣ за изменение чл. 75 отъ закона за нотариуситѣ и нѣколко члена отъ сждопроизводството на углавнитѣ дѣла, подсждни на мировитѣ сждии, и сетѣ да слѣдватъ на дневенъ редъ доклади на анкетнитѣ комисии и отговори на запитвания. И бихъ желалъ подиръ отговоритѣ да вземемъ да туримъ, ако сж раздали доклада на комисията, второто четене законопроекта по отчетността на бюджета. (Д. Христовъ: Въ сжбота ще бжде раздаденъ.) Тогава да се не тура той.

С. Славовъ: Г-да прѣдставители! Въ извънредната сесия бѣхъ внесълъ едно прѣдложение за орѣховитѣ дървета. Ще моля да се тури на дневенъ редъ. Подирѣ, бѣхъ отправилъ едно питане: защо не се туря на дневенъ редъ? То е малко, единственъ членъ, раздадено е на народнитѣ прѣдставители и интересътъ го изисква часъ по-скоро да се разрѣши този въпросъ, защото се изсѣкоха орѣховитѣ дървета. Самъ г. Министърътъ на Търговията съзнава нуждата отъ разрѣшението на този въпросъ.

Министъръ-Прѣдседателъ Д-ръ С. Даневъ: Дневиятъ редъ и така е прѣтрупанъ, г-нъ Славовъ. Но сесията не ще се затвори на 15 того, тъй што ще имаме възможность, вѣроятно слѣдъ като прокараме внесенитѣ проекти, да се занимаваме и съ Вашето прѣдложение.

П. Ковачевъ: Едно питане имамъ къмъ г. Министра на Обществениятъ Сгради. Прѣдидѣнѣколко дена сж изключени отъ служба нѣколко души телеграфисти, защото сж взели участие въ подписването на една петиция до Народното Събрание. На тая петиция е отдаденъ характеръ, или, по-право, задъ петицията се криелъ фактътъ, че може би щѣла да се обяви стачка отъ телеграфо-почтенскитѣ чиновници, ако не се вземе въ внимание петицията. Послѣ, отъ една декларация на г. министра се разбира, че тая петиция е нѣмала таеъвъ характеръ, и призналъ, че несправедливо сж уволнени тия чиновници. Мисли ли г. министърътъ да възвърне тия длѣжностни лица на старитѣ имъ длѣжности или смѣта, че тѣ сж справедливо уволнени?

Министъръ Д. К. Поповъ: Не съмъ давалъ никаква декларация, че тази работа е несправедлива. А колкото за възвръщането на чиновницитѣ, не мисля да ги възвръщамъ, защото дѣлото се разслѣдва.

П. Ковачевъ: Второ едно питане. Въ София е образувано едно дружество отъ телеграфо-почтенски чиновници за взаимно спомогане — взаимноспомогателно, спѣсовно дружество. То е изработило устава си и, по надлежния редъ, го е прѣдставило на г. министра за утвърждение. Обаче, изминало се е дълго врѣме и до денъ днешенъ не е утвърденъ този уставъ. Моли г. министра да отговори: мисли ли да утвърждава този уставъ и, ако го намира за противозаконенъ, то противъ какви наредби на нашитѣ закони е, и не желае ли да го утвърди?

Министъръ Д. К. Поповъ: Такъвъ уставъ не ми е билъ прѣдставянъ. Слѣдъ като ми се прѣдстави, ще го изуча и, ако намѣря, че може да се утвърди, ще го утвърди; ако ли намѣря, че не трѣбва да се утвърждава, нѣма да го утвърди.

П. Пешевъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ ще моля да се съгласите, щото да се тури на дневенъ редъ моето прѣдложение за измѣнение закона за сѣдоустройството, именно по стажа на свѣршив-

шитѣ правнитѣ науки. (Гласове: Прието!) То е внесено въ миналата извънредна сесия.

Министъръ-Прѣседателъ Д-ръ С. Даневъ: Съ това не съмъ съгласенъ. Ние сме прѣтрупани съ въпроси по дневния редъ и би било желателно тѣ да се изчерпятъ.

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: Ще консултирамъ Съборието: желае ли да се тури на дневенъ редъ? Който се съгласява да се тури на дневенъ редъ прѣдложението на г. Пешева, да вдигне рѣка. Меншинство. (Гласове: Болшинство!)

Д. Драгиевъ: Оня денъ прѣдложихъ напийтѣ прѣдложения да се турятъ на дневенъ редъ: питамъ: защо не се поставятъ тѣ на дневенъ редъ?

Прѣседателствующъ Д-ръ А. Ходжевъ: (Звъни.) Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато въ 7 ч. и 15 м. вечерта.)

Прѣседателъ: **Д. Цанковъ.**

Подпрѣседатели: { **А. Франгя.**
 { **Д-ръ А. Ходжевъ.**

Секретаръ: **П. Шоповъ.**

Началникъ на Стенографическото бюро: **Т. Гължбовъ.**